

Toimintakertomus 2023

Hollolan kunta

Elinvoiman palvelualue

Elinvoimavaliokunta 12.3.2024

Sisälllys

Elinvoiman palvelualue	2
Tuloarviot ja määrärahat toteutuminen.....	3
Palvelualuejohtajan katsaus.....	5
Käyttötalouden menojen ja tulojen muutokset ja poikkeamat	7
Investointimenojen muutokset ja poikkeamat.....	8
Henkilöstö	8
Toiminnalliset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovat tavoitteet).....	9
Ilmasto- ja ympäristötoimenpiteet.....	10
Osallisuus	11
Riskien hallinta	12
Investointien toteutuminen	16
Elinvoiman palvelualue vastuualueittain	20
Määrärahan toteutuminen vastuualueittain.....	20
Elinvoiman hallinto	22
Työllisyyspalvelut	28
Kuntatekniikka	30
Kehitys- ja kaavoituspalvelut.....	32
Rakennus- ja ympäristövalvonta.....	35
Ruoka- ja siivouspalvelut.....	38
Vesihuoltolaitos	41
Talousarvion toteutuminen	41
Vesihuoltopäällikön katsaus.....	41
Investoinnit.....	44
Taseyksikön tilinpäätöslaskelmat	45
Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot	48

Elinvoiman palvelualue

Vastuuhenkilö: Elinvoimajohtaja Heli Randell

Elinvoimavaliokunta

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	24 410 184 €	25 262 800 €	25 443 204 €	100,71 %	-180 404 €
Myyntituotot	9 432 397 €	10 085 400 €	10 108 135 €	100,23 %	-22 735 €
Maksutuotot	289 823 €	383 000 €	426 520 €	111,36 %	-43 520 €
Tuet ja avustukset	861 592 €	522 000 €	913 408 €	174,98 %	-391 408 €
Vuokratuotot	13 620 490 €	14 090 400 €	13 660 865 €	96,95 %	429 535 €
Muut toimintatuotot	205 881 €	182 000 €	334 275 €	183,67 %	-152 275 €
Valmistus omaan käyttöön	73 343 €	50 000 €	56 587 €	113,17 %	-6 587 €
Toimintakulut	-26 763 248 €	-26 020 100 €	-25 603 307 €	98,40 %	-416 793 €
Henkilöstökulut	-5 895 675 €	-5 903 200 €	-6 038 997 €	102,30 %	135 797 €
Palvelujen ostot	-13 723 638 €	-12 498 800 €	-11 882 396 €	95,07 %	-616 404 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 420 014 €	-4 012 700 €	-3 503 161 €	87,30 %	-509 539 €
Avustukset	-1 595 545 €	-1 734 000 €	-1 492 770 €	86,09 %	-241 230 €
Muut toimintakulut	-2 128 377 €	-1 871 400 €	-2 685 982 €	143,53 %	814 582 €
TOIMINTAKATE	-2 279 722 €	-707 300 €	-103 516 €	14,64 %	-603 784 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-309 317 €	-307 900 €	-309 397 €	100,49 %	1 497 €
VUOSIKATE	-2 589 039 €	-1 015 200 €	-412 913 €	40,67 %	-602 287 €
Poistot ja arvonalentumiset	-9 992 644 €	-9 745 400 €	-10 024 894 €	102,87 %	279 494 €
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 046 236 €	-8 370 100 €	-8 262 016 €	98,71 %	-108 084 €
Kertaluonteiset poistot	0 €	0 €	-806 207 €	0,00 %	806 207 €
Arvonalentumiset	-946 408 €	-1 375 300 €	-956 671 €	69,56 %	-418 629 €
Poistoero, varausten ja rahastojen muutokset	4 631 €	250 000 €	0 €	0,00 %	250 000 €
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-12 577 052 €	-10 510 600 €	-10 437 806 €	99,31 %	-72 794 €

Tuloarviot ja määrärahat toteutuminen

Elinvoiman palvelualueen sitovuus valtuustoon nähden on toimintakate.

Elinvoiman palvelualue (ilman VHL)

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	19 736 029 €	20 410 300 €	21 021 049 €	102,99 %	-610 749 €
Myyntituotot	4 801 910 €	5 232 900 €	5 698 149 €	108,89 %	-465 249 €
Maksutuotot	289 823 €	383 000 €	426 520 €	111,36 %	-43 520 €
Tuet ja avustukset	817 925 €	522 000 €	901 239 €	172,65 %	-379 239 €
Vuokratuotot	13 620 490 €	14 090 400 €	13 660 865 €	96,95 %	429 535 €
Muut toimintatuotot	205 881 €	182 000 €	334 275 €	183,67 %	-152 275 €
Valmistus omaan käyttöön	73 343 €	50 000 €	56 587 €	113,17 %	-6 587 €
Toimintakulut	-24 262 441 €	-23 260 600 €	-23 032 826 €	99,02 %	-227 774 €
Henkilöstökulut	-5 810 997 €	-5 761 900 €	-5 967 547 €	103,57 %	205 647 €
Palvelujen ostot	-11 472 131 €	-10 019 300 €	-9 590 143 €	95,72 %	-429 157 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 264 802 €	-3 882 400 €	-3 305 177 €	85,13 %	-577 223 €
Avustukset	-1 595 545 €	-1 734 000 €	-1 492 770 €	86,09 %	-241 230 €
Muut toimintakulut	-2 118 966 €	-1 863 000 €	-2 677 189 €	143,70 %	814 189 €
TOIMINTAKATE	-4 453 069 €	-2 800 300 €	-1 955 189 €	69,82 %	-845 111 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 497 €	0 €	-4 155 €	0,00 %	4 155 €
VUOSIKATE	-4 456 566 €	-2 800 300 €	-1 959 345 €	69,97 %	-840 955 €
Poistot ja arvonalentumiset	-8 064 908 €	-7 960 300 €	-8 262 029 €	103,79 %	301 729 €
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 118 500 €	-6 637 000 €	-6 499 151 €	97,92 %	-137 849 €
Kertaluonteiset poistot	0 €	0 €	-806 207 €	0,00 %	806 207 €
Arvonalentumiset	-946 408 €	-1 323 300 €	-956 671 €	72,29 %	-366 629 €
Poistoero, varausten ja rahastojen muutokset	0 €	250 000 €	0 €	0,00 %	250 000 €
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-12 521 474 €	-10 510 600 €	-10 221 374 €	97,25 %	-289 226 €

Vesihuoltolaitoksen sitovuus valtuustoon nähden on tilikauden yli/alijäämä

Hollolan Vesihuoltolaitos

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	4 674 154 €	4 852 500 €	4 422 155 €	91,13 %	430 345 €
Myyntituotot	4 630 487 €	4 852 500 €	4 409 986 €	90,88 %	442 514 €
Tuet ja avustukset	43 667 €	0 €	12 169 €	0,00 %	-12 169 €
Toimintakulut	-2 500 808 €	-2 759 500 €	-2 570 482 €	93,15 %	-189 018 €
Henkilöstökulut	-84 678 €	-141 300 €	-71 450 €	50,57 %	-69 850 €
Palvelujen ostot	-2 251 507 €	-2 479 500 €	-2 292 253 €	92,45 %	-187 247 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-155 213 €	-130 300 €	-197 985 €	151,95 %	67 685 €
Muut toimintakulut	-9 411 €	-8 400 €	-8 793 €	104,68 %	393 €
TOIMINTAKATE	2 173 347 €	2 093 000 €	1 851 673 €	88,47 %	241 327 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-305 820 €	-307 900 €	-305 241 €	99,14 %	-2 659 €
VUOSIKATE	1 867 527 €	1 785 100 €	1 546 432 €	86,63 %	238 668 €
Poistot ja arvonalentumiset	-1 927 736 €	-1 785 100 €	-1 762 865 €	98,75 %	-22 235 €
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 927 736 €	-1 733 100 €	-1 762 865 €	101,72 %	29 765 €
Arvonalentumiset	0 €	-52 000 €	0 €	0,00 %	-52 000 €
Poistoero, varausten ja rahastojen muutokset	4 631 €	0 €	0 €	0,00 %	0 €
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-55 578 €	0 €	-216 433 €	0,00 %	216 433 €

Elinvoiman palvelualue

Palvelualuejohtajan katsaus

Elinvoiman palvelualueella toteutettiin valtuuston hyväksymiä strategisia hankkeita ja niiden tavoitteita. Strategisten hankkeiden toteutuma on arvioitu erillisenä osiona kunnan tilinpäätöksessä.

Sähköisten asiointipalvelujen tarjontaa on lisätty uusilla arkisto- ja kartta-aineistojen myyntipalvelulla sekä sähköisellä tonttipalvelulla, jonka sisältöä on vuoden kuluessa täydennetty kunnan pientalo- ja yritystonttitarjonnalla.

Keskuskorttelien kehittäminen etenee suunnitellusti. Keskuskorttelien kehittämissuunnitelma ja kaavoitusvaiheeseen siirtyminen on hyväksytty valtuustossa. Talonsuunnitteluvaiheeseen siirryttiin joulukuussa (valtuuston päätös syyskuussa).

Vetovoimaiset yritysalueet toimenpidesuunnitelma hyväksyttiin keväällä 2023 ja sen sisältämien toimenpiteiden toteutus on käynnissä. Keskustan kehittämisen toimenpideohjelma hyväksyttiin alkukeväästä 2023. Monta luontoa, monta mahdollisuutta –suunnitelma hyväksyttiin syksyllä 2023, ja toimenpiteet ovat aktiivisesti työn alla.

TE24-valmistelutyötä tehtiin aktiivisesti ja laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Paraikaa on käynnissä Päijät-Hämeen työllisyysaluejohtajan rekrytointi.

Maanhankintaa strategian toteuttamista varten on toteutettu tavoitteellisesti. Vuoden 2023 aikana raakamaata ostettiin mm. Vesikansasta, Kukonkoivun yritysalueen luoteisosasta ja etuostopäätöksillä Miekkiöstä. Raakamaata hankittiin yhteensä n. 110 hehtaaria, n. 1 206 000 eurolla. Vuonna 2022 maata hankittiin 514 000 eurolla. Omakotitontteja luovutettiin 5 kpl ja vuokrattiin 14 kpl. Rivitalotontteja ja yleisten rakennusten tontteja vuokrattiin molempia yksi.

Investointiohjelman projektien toteutumaa on esitetty kappaleessa "Investointimenojen muutokset ja poikkeamat". Osa projekteista eteni suunnitellusti. Osassa projekteja on tehty talousarviomuutos vähennystä 1 800 000 euroa, koska projektit siirtyvät seuraaville vuosille.

Talousarvioon sisältyviä osallisuustoimenpiteitä toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Palvelualue osallistui mittavaan kotisivu-uudistuksen toteutukseen.

Elinvoiman palvelualueen osavuosikatsauksissa on raportoitu talouden ennustetta, muospaineita ja toimintaa vastuualuekohtaisesti. Jäljempänä kappaleessa "Käyttötalouden menojen ja tulojen muutokset ja poikkeamat" on raportoitu talouden toteutumaa ja poikkeamia vastuualueittain. Kokonaisuudessaan toteutumaan voi olla tyytyväinen.

Ympäristöterveydenhuolto aloitti toimintansa Hollolan kunnan organisaatiossa 1.1.2023. Kokonaisuuden päätöksentekoaikana toimii 9 kunnan yhteinen ympäristöterveyslautakunta. Ympäristöterveyshuollon tilinpäätös valmistellaan ympäristöterveyslautakuntaan.

Palvelualueella rekrytoitiin sekä vakituisia että määräaikaisia työntekijöitä. Rekrytoinnit liittyivät strategisten hankkeiden toteutukseen ja näin ollen valtuuston hyväksymiin rekrytointeihin. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä kerrotun mukaan em. rekrytoinnit jatkuivat vuonna 2023. Kehityspäällikön rekrytointi oli merkittävä rekrytointi. Tähän liittyy keskuskortteleiden talonsuunnittelun hallittu toteuttaminen sekä mm. IT-projektien edistäminen palvelualueella. Tavoitteena on edelleen, että strategisten hankkeiden resurssiläykset tuovat helpotusta jatkuvaan kiireeseen ja resurssipulaan.

Ruoka- ja siivouspalveluissa rekrytoitiin edellisten vuosien tapaan eniten elinvoiman palvelualueella. Rekrytointitarpeet liittyvät siihen, että työntekijöitä siirtyi muille työnantajille tai eläkkeelle.

Edellisten vuosien tapaan tiukat aikataulut, suuri työmäärä ja haasteelliset projektit aiheuttivat henkilöstölle erisuuruista työkuormaa ja painetta. Tämä näkyi myös työhyvinvointitulosten vastauksissa. Kiireeseen ja paineeseen työhön on vuodesta toiseen iso haaste löytää ratkaisuja. Ratkaisuja etsitään vastuualueilla eri toimenpitein mm. esihenkilöiden osaamiseen panostaminen, vastuualueiden yhteiset toimenpiteet työhyvinvointitulosten kirjauksissa, työhönohjaus, koulutukset jne. Etätyö on vakiintunut yhtenä normaalina työntekomuotona palvelualueen asiantuntijoiden joukossa. Kunnan hybridityöhankkeesta on saatu apua toimintamallien hiomiseen.

Palvelukuvaus

Elinvoiman palvelualue edesauttaa monipuolisten asumismahdollisuuksien syntymistä ja huolehtii yritysten toimintaedellytysten kehittämistä. Palvelualue tuottaa asumisen ja elinkeinoelämän tarvitsemat maankäytön ja kuntatekniikan palvelut, huolehtii osaltaan joukkoliikenteen suunnittelusta ja asuntotoimen viranomaistehtäväjärjestelyistä ja vastaa rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisen palveluiden järjestämisestä. Lisäksi palvelualue huolehtii työllisyysasioista, elinkeinotoimen tehtävistä, joukkoliikennepalveluista (LSL) sekä päiväkotien ja koulujen ruoka- ja siivouspalveluista.

Yhtenä osakokonaisuutena vastuualueen käyttötaloudessa on varattu budjetti kunnan kiinteistöasioiden hoitoon (pl investoinnit, jotka tilataan erikseen). Työt tilataan Hollolan Tilapalvelut Oy:ltä.

Palvelualue toimii elinvoimavaliokunnan ohjauksessa tuottaen tehokkaita, taloudellisia ja asiakaslähtöisiä palveluita pääasiassa kuntalaisille. Elinvoimavaliokunnan alaisuudessa toimii seitsemän vastuualuetta: kehitys- ja kaavoituspalvelut, kuntatekniikka, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu, vesihuoltolaitos, ruoka- ja siivouspalvelut, työllisyyspalvelut sekä elinvoiman hallinto (sis. elinkeinopalvelut ja joukkoliikenne). Palvelualueen organisaatioon kuuluu ympäristöterveydenhuollon taseyksikkö. Ympäristöterveydenhuolto toimii ympäristöterveyslautakunnan alaisuudessa, joka hyväksyy taseyksikön talousarvion. Ympäristöterveyslautakunnan alaiset vastuualueet ovat: eläinlääkintähuolto, terveydensuojelu sekä ympäristöterveydenhuollon hallinto ja lautakunta. Ympäristöterveydenhuolto palvelee seudullisesti 8 kunnan tarpeita.

Vuoden 2023 elinvoiman palvelualueella aloittaa uutena vastuualueena työllisyyspalvelut. Muutoksen peruste työllisyyspalveluiden osalta on se, että työllisyyden hoidon taloudellinen merkitys tulee jatkossa korostumaan kunnissa, ja erillisenä vastuualueena seuranta näkyy paremmin päätöksenteossa.

Aluehallintouudistuksen seurauksena palo- ja pelastustoimen rahoitus siirtyy aluehallituksen vastuulle. Toiminnallisesti siirto näkyy ainoastaan palvelualueen talousarviossa; kulut pienenevät noin 2,4 M€. Palvelut on tuotettu Päijät-Hämeen Pelastuslaitoksesta jo pitkään.

Palvelusuunnitelma 2023

Palvelualue jatkaa normaalia toimintaansa. Vastuualuekohtaisissa teksteissä on kerrottu muutokset vuoteen 2022 verrattuna ja palvelusuunnitelmat sekä vuodelle 2023 että vuosille 2024-2026. Vuonna 2023 uudet resurssit ja kehittäminen näkyvät palvelualueen strategisten hankkeiden toteutuksissa.

Kunnan kehityksen ja tulevaisuuden kannalta tärkein tehtävä on maanhankinnassa onnistuminen. Maanhankinnan toteutuminen varmistaa maankäyttöön liittyvien suunnitelmien toteutuksen mahdollistamisen strategisen yleiskaavan pohjalta. Samalla luodaan mahdollisuudet asukas- ja yritysmäärien lisäämiselle. Koko kunnan strategisten hankkeiden rahoitus ja tavoitteet (mukaan lukien elinvoiman palvelualue) löytyvät kunnanhallituksen talousarvioesityksestä.

Kunnan yksi tärkeimmistä strategisista hankkeista on keskustan kehittäminen. Hollolan kuntakeskuksesta puuttuu vetovoimainen keskustatoimintojen palvelukeskittymä, joka sisältää niin kaupallisia ja kunnallisia palveluita, kulttuuritoimintoja ja ravintoloihin sekä ajanmukaisine kokous- ja esiintymistiloihin. Keskustakortteleiden kehitystyö on alkanut vuonna 2023 kehittäjäkonsultin valinnalla ja tilatarvekartoituksella sekä palvelukartoituksella, jonka pohjalta hanke etenee vuonna 2023 suunnitteluvaiheeseen sekä asemakaavamuutoksen laadintaan.

Investointiohjelman toteutuksella vastataan sekä kuntatekniikan, vesihuollon, palvelujen (kiinteistöt) ja väestön ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Käyttötalouden menojen ja tulojen muutokset ja poikkeamat

Elinvoiman palvelualueen (pois lukien vesihuoltolaitos) talousarvion käyttötalouteen varatut määrärahat toimintakulujen osalta olivat 23 miljoonaa euroa. Toimintakulujen toteuma oli 99 prosenttia. Tuotot toteutuivat yli budjetin olleen 21 miljoonaa euroa, toteuma oli 103 prosenttia. Toimintakate oli 845 tuhatta euroa parempi kuin talousarvio.

Kuntatekniikan toimintatuotot toteutuivat 62 tuhatta euroa budjetoitua paremmin, valmistus omaan käyttöön toteutui kuusi tuhatta euroa suurempana. Kuntatekniikan toimintakulut kokonaisuudessaan alittuivat 263 tuhatta euroa, kuntatekniikan nettoalituksen ollessa yhteensä oli 332 tuhatta euroa. Katujen ja yleisten alueiden nettoalitus oli 225 tuhatta euroa. Liikuntapaikkojen nettoalitus oli 25 tuhatta euroa ja varikon nettoalitus oli 82 tuhatta euroa.

Liikennepalvelujen talousarvio ylittyi vuodelta 2023 kulujen osalta 652 tuhatta euroa, tuottojen osalta 243 tuhatta euroa ja nettokustannusten osalta täten 409 tuhatta euroa. Tilanne on johtunut useamman vuoden aikana tuntuvasti kohonneista liikennöinnin kustannuksista suhteessa lipputulokehitykseen. Syitä on useita. Positiivista on ollut se, että matkustusmäärissä ja lipputuloissa päästiin yli koronaa edeltävän vuoden 2019 vertailutason ensimmäistä kertaa.

Työllisyyspalveluiden toimintakate alittui 440 tuhatta euroa. Työllisyyspalveluissa työmarkkinatukimenot alittuivat 193 tuhatta euroa. Palkkatukituloa saatiin 150 tuhatta euroa enemmän. Kuntalisä ja kesätyöseteleiden määrärahoista jäi käyttämättä 76 tuhatta euroa.

Kehitys ja kaavoituspalveluiden toimintatuotot toteutuivat 578 tuhatta euroa suurempina ja menot alittuivat 21 tuhatta euroa, nettoalituksen ollessa 599 tuhatta euroa. Metsäasioiden vuoden 2023 hoidon kulut olivat 247 tuhatta euroa, tulot 567 tuhatta euroa ja netto 320 tuhatta euroa. Maaomaisuuden puunmyyntitulot ylittivät 157 euroa budjetoidun nettotuoton. Kunnalle hankituilla maa-alueilla sijaitsevien rakennusten purkukustannukset alittuvat 109 tuhatta euroa budjetoidusta.

Rakennusvalvonnan tulot alittuivat noin 100 tuhatta euroa, uudisrakentamisen vähäisen määrän vuoksi. Rakennus- ja ympäristövalvonnan henkilöstökulut ylittyivät strategisten ohjelmien yhteydessä valtuuston hyväksymien resurssilisäyksiä, kehityspäällikön ja määräaikaisen ympäristötarkastajan virkojen vuoksi. Kulujen ylitystä saatiin osittain kompensoitua säästöillä palveluiden ostoissa. Rakennus- ja ympäristövalvonnan vastuualueen toimintakate toteutui 128 tuhatta euroa talousarvion mukaista heikompana, mikä vastaa viimeisimmässä osavuosisikatsuksessa arvioitua ennustetta.

Ruoka- ja siivouspalvelujen toimintakulut alittuivat 74 tuhatta euroa ja toimintatuotot alittuivat 46 tuhatta euroa, nettoalituksen ollessa 27 tuhatta euroa. Tuottojen alitus johtui ruokapalvelun tuottojen jäätyä 97,4 prosenttiin tavoitteesta. Vastaavasti kulujen alitukseen merkittävimmin vaikutti arvioitua pienemmät henkilöstökulut 59 tuhatta euroa ja 25 tuhatta euroa pienemmät palvelujen ostot.

Kiinteistöpalveluissa tuotot alittuivat 508 tuhatta euroa, koska myytyjen Hollolan pelastusaseman ja Hämeenkosken paloasemien osalta vuokratuloja jää saamatta. Kuluja jää toteutumatta 370 tuhatta euroa.

Vedenkulutuksen merkittävästä vähentymisestä sekä heikosta uudisrakentamisesta johtuen vesihuoltolaitoksen tulot laskivat 2,9 prosenttia eli noin 132 tuhatta euroa vuodesta 2022, vaikka vesihuollon perusmaksua nostettiin 10 prosentilla 1.1.2023 alkaen. Kukkilan vedenottamon laatuongelmasta aiheutui vesihuoltolaitokselle yhteensä 114 tuhatta euroa ylimääräisiä kustannuksia. Kokonaisuutena vesihuoltolaitoksen tilinpäätös oli 216432,60 euroa alijäämäinen.

Investointimenojen muutokset ja poikkeamat

Toteutuneiden investointikustannusten loppusumma elinvoiman palvelualueen osalta oli 7,9 miljoonaa euroa ja siitä vesihuoltolaitoksen osuus 1,8 miljoonaa euroa. Investointikustannuksista talonrakennuksen osuus oli 2,4 miljoonaa euroa, kuntatekniikan osuus 2,4 miljoonaa euroa. Maa-alueiden hankintaa käytettiin 1,2 miljoonaa euroa. Irtaimen osuuden kustannus oli 25 tuhatta euroa. Toteutuma-aste oli yhteensä 70,4 prosenttia talousarviomuutosten jälkeen.

Valtuuston 30.10.2023 päätöksen mukaan investointeihin tehtiin määrärahamuutokset kuntatekniikkaan -1 600 000 euroa, talonrakennukseen -700 000 euroa ja vesihuoltolaitokseen -700 000 euroa. Valtuuston 11.12.2023 päätöksen mukaan talonrakennusinvestointeihin tehtiin määrärahalisäys 1 200 000 euroa Hollola-talon suunnitteluvaihetta varten.

Kuntatekniikan investoinneista siirtyy seuraaville vuosille kuluja mm. Hopeakallion alueen ja Paassilta II:n itäpuolen alueen esirakentamisesta sekä Sorvasen alueen hulevesijärjestelmien toteuttamisesta. Määrärahoja jäi käyttämättä mm. kohteista Alumiinien jatke, Kuha -hankkeet ja Norolantie, jonka rakentaminen jatkuu 2024 syksyyn saakka.

Kiinteistöinvestoinneista jäi toteutumatta arkiston uudisrakentaminen. Hollola-talon suunnitteluvaiheen määrärahoja jäi käyttämättä, suunnittelu jatkuu vuonna 2024.

Vesihuollon talousarvion kirjatuista investoinneista jäi toteutumatta Hopeakallio-Paassillan yritysalueen laajennus suunnitelmamuutoksista johtuen, Norolantien urakka jouduttiin jakamaan kahdelle vuodelle suunnitelmien viivästymisen vuoksi ja Tiilikankaantien vesihuollon saneerauksesta saatiin ennakoitua edullisempi tarjous. Kärkölän siirtoviemärin yhteyteen rakennettava Herralan uusi runkovesijohto valmistuu vasta vuoden 2024 puolella, jolloin siitä ei kohdistunut menoja vuodelle 2023. Edellä mainituista syistä johtuen vesihuollon määrärahoja jäi käyttämättä noin 450 000 euroa aiemmin tehdyn 700 000 euron talousarvion muutoksen lisäksi.

Henkilöstö

Elinvoiman palvelualue

	31.12.2022	31.12.2023	Muutos
Vakinaiset (lkm)	98	105	7
Määräaikaiset (lkm)	14	7	-7
Työllistetyt (lkm)	41	37	-4
Yhteensä (lkm)	153	149	-4

	31.12.2022	31.12.2023	Muutos
Henkilötyövuodet	144	144	0
Sairauspoissaolot (%)	4,42	4,15	0,27
Tapaturmapoissaolot (%)	0,40	6,30	-5,90
Koulutuspoissaolot (%)	0,53	0,85	-0,32

Toiminnalliset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovat tavoitteet)

Palvelualue Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Elinvoiman palvelualue Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.12.2023
<p>Rakennustietojen selvitysprojekti. Kiinteistöverotuksen perusteena käytettävien rakennustietojen selvittäminen ja korjaaminen.</p>	<p>Koko kunnan alueen rakennustietojen selvitystyö palveluhankintana 2022-2023. Tavoitetasona kaikille 2017-2023 ajalla tehdyille selvityksille yht. 10 % / 400 000 e pysyvä lisäys kiinteistöverokertymään verrattuna 2017 vuoden tilanteeseen ensimmäisten selvitystöiden alkaessa.</p>	<p>Kehityspäällikkö</p>	<p>Toteutunut projektisuunnitelman ja sopimuksen mukaisesti.</p> <p>Tietojen selvittämisen osuus valmistunut 2023. Rakennustietojen välittäminen rekistereihin kunnan omana työnä on käynnissä ja valmistuu 2024 aikana.</p> <p>Arvioitu kokonaisvaikutus kiinteistöverotuloihin n. 660 000 e/vuosi, pysyvä vuotuinen lisäys. (FCG:n laskema arvio nykyisten verotuskäytäntöjen ja arvostamisperusteiden mukaisesti.)</p>

Ilmasto- ja ympäristötoimenpiteet

Vastuualue	Elinvoiman palvelualue
Toimenpide	Toteutetaan Hollolan Tilapalvelu Oy:n energiansäästösuunnitelmat (päätos elinvoimavaliokunta 4.10.2022, kh 17.10.2022)
Kuvaus	Energiansäästötoimenpiteistä on pitkä lista, jotka kohdistuvat kaikki rakennuksiin.
Tavoiteaikataulu	2023
Vastuutaho	Reijo Reponen
Toteuma 31.12.2023	Satulinnan päiväkodin energiatehokkuushanke valmistui helmikuussa. Kukkilan päiväkodin energiatehokkuushanke valmistui elokuussa.

Vastuualue	Elinvoiman palvelualue
Toimenpide	Vaikuttavimmat ilmasto- ja ympäristötoimet
Kuvaus	Kunta organisaation palvelualueilta kerätään vaikuttavimmat ilmasto- ja ympäristötoimenpiteet vuosittain. Toimenpidelistaus toimii työn ohjaajana ja seurantatyökaluna. Toimenpidelistaus toimii myös raportointipohjana HINKU-verkostolle, sekä liitteenä osana Hollolan tulevaa ilmastosuunnitelmaa.
Tavoiteaikataulu	2023
Vastuutaho	Annariina Keto
Toteuma 31.12.2023	Vaikuttavimmat teot on kerätty keväällä 2023, mutta iso osa kunnan toimista on jäänyt kirjaamatta. Toimenpidettä kehitetään ja pyritään vakinaistamaan seuraavina vuosina.

Vastuualue	Elinvoiman palvelualue
Toimenpide	Monta luontoa – monta mahdollisuutta Luonnon virkistyskäytön kehittämissuunnitelma
Kuvaus	Suunnitelma pitää sisällään mm. Vesistövision ja muita luonnon tilaa parantavia toimenpiteitä, sekä lähiliikkumisen kehittämistä.
Tavoiteaikataulu	2023
Vastuutaho	Annariina Keto
Toteuma 31.12.2023	Monta luontoa – monta mahdollisuutta Luonnon virkistyskäytön kehittämissuunnitelma hyväksyttiin elinvoimavaliokunnassa 5.9.2023

Vastuualue	Elinvoiman palvelualue
Toimenpide	Hollolan kunnan ilmastosuunnitelma
Kuvaus	Hollolan kunnalle laaditaan koko kunnan kattava ilmastosuunnitelma, jonka valtuusto hyväksyy kokouksessaan. Hanke on alkanut kesällä 2023 ja päättyy 2024.
Tavoiteaikataulu	2024
Vastuutaho	Annariina Keto
Toteuma 31.12.2023	Hanke etenee suunnitelmien mukaisesti.

Osallisuus

Vastuualue	Kuntatekniikka
Toimenpide	Vuonna 2023 kunnostettavan leikkipuiston suunnittelu
Kuvaus	Asukkaat osallistuvat valittavan leikkipuiston suunnitteluun, ja sitä kautta osallistuvat budjetin laadintaan toteutusta varten.
Tavoiteaikataulu	Kevät-kesä 2023
Vastuutaho	Sauli Tiensuu
Toteuma 31.12.2023	Keväällä järjestettiin äänestys Peltopuiston ja Vanhantalon leikkipuistojen väline toimittajasta. Peltopuiston rakentaminen oli valmis elokuussa ja Vanhantalon leikkipuisto valmistui syyskuussa. Leikkipuistojen rakentaminen on suoritettu kuntatekniikan omalla henkilöstöllä.

Vastuualue	Hallinto
Toimenpide	Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman laatiminen
Kuvaus	Kuntalaisia osalistetaan suunnitteluvaiheeseen työpajojen kautta
Tavoiteaikataulu	Syky 2023
Vastuutaho	Annariina Keto
Toteuma 31.12.2023	Edistämishjelma hyväksyttiin kunnan valtuustossa 11.12.2023

Vastuualue	Hallinto
Toimenpide	Liikuntapaikkasuunnitelman toteutusohjelma
Kuvaus	Kysely liikuntapaikkojen hyödyntämisestä ja mahdollisesta karsimisesta
Tavoiteaikataulu	Kevät 2023A
Vastuutaho	Annariina Keto
Toteuma 31.12.2023	Toteutusohjelma aloitettiin alusta ja päivitetään vuonna 2024

Vastuualue	Hallinto
Toimenpide	Elämyksellinen Järvien kierros
Kuvaus	Luontoreitin luonnonmonimuotoisuuden toimet toteuttavat Heinsuon, Salpakankaan ja Tiilikankaan koulun opiskelijat – ohjattuna.
Tavoiteaikataulu	Kevät ja syky 2023
Vastuutaho	Annariina Keto
Toteuma 31.12.2023	Hanke toteutettu kokonaisuudessaan loppuun vuoden 2023 aikana, mutta jatkettu lisätoimilla budjetin sallimana vuoteen 2024

Riskien hallinta

Riski	Ilmeneminen (miten näkyy käytännössä, eri yksityiskohdissa)	Todennäköisyys	Riskin merkittävyys	Hallintatoimenpiteet	Tavoite/ toteutus-aikataulu	Vastuuhenkilö	Toteuma 31.12.2023
Yritysalueet eivät kehity, yritykset eivät sijoitu	Yritysalueille / yritystonteille sijoittuu huonosti yrityksiä - yritysten tarpeet/tontti/kaavan ja rakennusohjeen määräykset/hinnat eivät kohtaa toisiaan. Yritykset sijoittuvat muille alueille.	2= todennäköinen	2= riski on suuri	Yrityskentän ym. sidosrymäyhteistyön palautteen tuominen kentältä maankäyttöön, kaavoitukseen, rakennus- ja ympäristövalvontaan, vesihuoltoon, kunnanjohdolle. Reagointi ja ratkaisukeskeinen työskentely.	Jatkuva	Elinkeino-päällikkö ja ratkaisuisista päättävät	Hallintatoimenpiteistä tehty strategisen hankkeen mukainen toimenpidesuunnitelma vastuineen ja aikatauluineen. Yritysten sijoittumisiin vaikuttaa muiden tarjonta sekä markkinatilanne, joihin emme kuntana voi vaikuttaa.
Yrittäjäyhteistyö ei laajene/kehity	Yrittäjät eivät osaa hyödyntää kehittämiskanavia, tiedotus ei tavoita yrityksiä - yritykset eivät kehity - työpaikkoja ei tule lisää	1= epätodennäköinen	2= riski on suuri	Aktiivinen yrityscenttä yhteistyö, vuorovaikutus ja tiedonvälitys Ladecin, LahtiRegionin, Leaderin, yrittäjäjärjestön, hankkeiden ym. kumppaneiden tukemana.	Jatkuva	Elinkeino-päällikkö	Yritykset ottavat tiedon / tiedotuksen vastaan hyvin vaihtelevasti, mutta Ladecin palveluihin ollaan tyytyväisiä ja kehittämistä tapahtuu.
Taloudelliset riskit	Vesihuoltolaitoksen taloudelliset resurssit ylittyvät suurien investointitarpeiden vuoksi. Kustannusarviot ylittyvät selvästi tai tulee yllättäviä pakottavia tarpeita.	2= todennäköinen	2= riski on suuri	Kaavoituksen ja suunnitelmien etupainotteisuus, jotta investointitarpeet voidaan ennakoida. Kohteiden priorisointi ja karsiminen tarpeen mukaan.	Jatkuva	Vesihuolto-päällikkö, kaavoitus- ja maankäyttö-päällikkö	Riskit ennallaan. Kaavoitusvaiheessa konsultti tekee vesihuollosta vaihtoehtoja kustannusarvioineen, joita pyritään huomioimaan kaavaratkaisuissa.

Taloudelliset riskit	Vesihuoltolaitoksen tulos ylittyy tai alittuu Lahti Aquan palvelumaksujen sekä maksutulojen vaihtelun vuoksi.	2= todennäköinen	2= riski on suuri	Ennakointi vaikeaa. Kehitetään yhteistyötä Lahti Aquan kanssa ja seurataan tunnuslukujen kehittymistä.	Jatkuva	Vesihuolto-päällikkö	Riskit ennallaan.
Taloudelliset riskit	Linjaliikenteen seudulliseen järjestämiseen liittyvät riskit lipputulokertymien osalta (matkustuskäyttäytyminen, lippuhinta-alennusten vaikutus. Liikennöinnin kustannukset (mm. polttoaine) kasvaneet tuntuvasti.	2= todennäköinen	1= riski on pieni	Matkustaja- ja lipputulomäärien seudullinen seuranta ja reagointi. Koronan takia matkustuskäyttäytymistä/lipputuloja vaikea ennakoida. Waltti-vyöhykejakouudistus vähentää lipputuloja. Budjetissa varautuminen mahdollisuuksien mukaan kuntien lisääntyviin nettokustannuksiin.	Jatkuva	Kuljetus-koordi-naattori, LSL:n vastuuvirkamiehet	Matkustajamäärät ja ennen kaikkea lipputulot ovat kirineet yli koronaa edeltävän vuoden 2019 tason vuoden 2023 aikana, mutta kuljetuskustannusten nousu on lisännyt merkittävästi kunnalle koituvia nettoliikenteen kustannuksia. Waltti-uudistuksen vaikutukset (1.3.2023 alkaen) eivät vielä näy koko vuoden toteutumissa täysimääräisenä.
Työllisyyskokeilu ei toimi tavoitellulla tavalla	Työttömyysaste ei lähde laskuun	2= todennäköinen	2= riski on suuri	Työllisyysvastaava seuraa tilannetta, ja pyrkii rakentamaan kokonaisuuden kuntalaista palvelevaksi kokeilusta asetetun lain puitteissa ja seuraa luonnollisesti asiakasmääriä suhteessa työntekijäresursseihin, samoin yleistä tilannetta valtakunnallisesti, johon pyritään reagoimaan paikallisesti.	Jatkuva	Työllisyys-päällikkö	Ennen pandemiaa, vuoden 2019 työttömyysasteen ka oli 7,33. Nyt vuonna 2023 koko vuoden ka on 7,06. Tilanne on siis siitä normalisoitunut. Talouden nykytilanteesta johtuen yleismaailmallinen tilanne on aiheuttanut lomautusten aallon, mikä mahdollisesti voi vaikuttaa vuoden 2024

							aikana työttömyysasteeseen.
Kuntakeskuksen näivettyminen jatkuu	Tyhjillään oleviin rakennuksiin ei synny toimintaa/palveluja, keskustakorttelit kehittäminen ei etene.	3= erittäin todennäköinen	2= riski on suuri	Aktiivinen yhteistyö kiinteistön omistajien kanssa, pitkäjänteinen työ keskustakorttelit kokonaisuuden kehittämisessä sekä aktiivinen toiminta yritysrajapinnassa.	Jatkuva	Kaavoitus- ja maankäyttö-päällikkö, elinvoimajohtaja, elinkeinopäällikkö	Keskustakortteleiden kehittämissuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa ja päätettiin kaavoitusvaiheeseen siirtymisestä. Keskustakortteleiden asemakaavan muutostyö aloitettiin. Kaavaluonnos ollut nähtävillä. Käynnistetty asemakaavan mukaisten rakentamattomien Keskuskadun- tonttien hallinnoijien kuulemismenettely.
Taloudelliset riskit, toiminnalliset riskit	Vesihuoltoon liittymättömien kiinteistöjen projektissa kiinteistöt eivät liity verkostoon vapaaehtoisesti tai kehotusten perusteella. Tulostavoitteiden saavuttaminen vaarantuu tai viivästyy, vapautusten ja velvoiteasioiden käsittely ruuhkautuu. Hallintopakoon etenevien kohteiden seuranta ja toimeenpano siirtyy tuleville vuosille ilman riittävää resursointia.	3= erittäin todennäköinen	1= riski on pieni	Projektin suunnittelu ja resursointi, neuvontaan ja ohjaukseen panostaminen	2021-2024, määräaikaan liittyvä	Vesihuolto-päällikkö, ympäristötarkastaja, Johtava rakennus-tarkastaja	Vapautushakemusten käsittelyä jatkettu. Kehotuksia lähetetty reagoimattomille kiinteistöille. Liittymiset ja tulovaikutukset kertyvät viiveellä, koska vapautusta hakevia sekä reagoimattomia kiinteistöjä on ennakoitua enemmän. Projektissa tapahtunut henkilövaihdos vaikutti 2023 aikana työn etenemiseen.

Taloudelliset riskit, toiminnalliset riskit	Rakennustietojen kiinteistöveroselvityksen teettäminen palveluna. Selvitystyön oman työn osuuden työmäärä ennakoitua suurempi, mahdolliset henkilöstövaihdokset projektin kuluessa. Selvitystyön tuottovaikutus ennakoitua pienempi	2= todennäköinen	1= riski on pieni	Projektin suunnittelu, hankinnan huolellinen valmistelu, henkilöstövaihdosten ennakointi	2021-2023, määräaikaan liittyvä	Johtava rakennus-tarkastaja	<p>Toteutunut projektisuunnitelman ja sopimuksen mukaisesti.</p> <p>Tietojen selvittämisen osuus valmistunut 2023. Rakennustietojen välittäminen rekistereihin kunnan omana työnä on käynnissä ja valmistuu 2024 aikana. Oman työn osuus ennakoitua suurempi, koska sovelluksissa ei ole tietojen massasiirtoon tarvittavaa automatiikkaa.</p> <p>Arvioitu kokonaisvaikutus kiinteistöverotuloihin n. 660 000 e/vuosi, pysyvä vuotuinen lisäys. (FCG:n laskema arvio nykyisten verotuskäytäntöjen ja arvostamisperusteiden mukaisesti.)</p>
---	---	------------------	-------------------	--	---------------------------------	-----------------------------	---

1= epätodennäköinen
2= todennäköinen
3= erittäin todennäköinen

1= riski on pieni
2= riski on suuri
3= riski on erittäin suuri

Investointien toteutuminen

	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
MAA-ALUEET				
Menot	2 000 000	1 205 742	72,2 %	794 258

Määräraha on varattu maa-alueiden hankintaan.

Sitovuustaso valtuustoon investointisuunnitelman loppusumma

KADUNRAKENNUS JA MUUT YLEISET ALUEET YHTEENSÄ

	alkuperäinen TA 2023	muutos TA 2023	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
KADUNRAKENNUS JA MUUT YLEISET ALUEET						
Menot	5 095 000	-1 600 000	3 495 000	2 381 922	68,2 %	1 113 078
Rahoitusosuudet	0		0	750		
Netto	5 095 000		3 495 000	2 381 172	68,1 %	1 113 828

Sitovuustaso valtuustoon investointisuunnitelman loppusumma

KADUNRAKENNUS

	alkuperäinen TA 2023	muutos TA 2023	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
KADUNRAKENNUS						
Menot	4 945 000	-1 600 000	3 345 000	2 259 995	67,6 %	1 085 005
Rahoitusosuudet	0		0	750		
Netto	4 945 000		3 345 000	2 259 245	67,5 %	1 085 755

Valtuusto 30.10.2023 § 54

	alkuperäinen TA 2023	muutos TA 2023	TA 2023	TP 2023
Katu- ja aluerakentaminen				
Alumiinitie jatke (U)	200 000	-200 000	0	
Hirvimäen alue (Hirvikallion eteläpuolella)	520 000		520 000	467 033
Hopeakallion alueen ja Paassilta II:n itäpuoli, alueen esirakentaminen (U)	1 800 000	-1 400 000	400 000	387 236
Kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tehtävät kohdentamattomat rakentamistoimenpiteet (U)	60 000		60 000	
Kukkilan alueen katujen peruskorjaukset (Toisenmäenkuja, Norolantie)	500 000		500 000	182 550
Sorvasen alueen hulevedet	300 000		300 000	2 011
Suunnittelu, erilliset investointikohteet	200 000		200 000	103 590

	alkuperäinen TA 2023	muutos TA 2023	TA 2023	TP 2023
Päällystys- ja viimeistelytyöt				
Kiventöyryn alue	60 000		60 000	138 048
Kukkilan alueen katujen peruskorjaukset (Toisenmäenkuja, Norolantie)	30 000		30 000	
Perähaanpolku	120 000		120 000	112 546
Urapaikkaukset Hämeenlinnantie	100 000		100 000	97 768
VT12 Lahden eteläinen kehätie	200 000		200 000	129 568
Urapaikkaukset ja uudelleen päällystämiset (korvausinvestoinnit)	120 000		120 000	109 366
Kirkkotie (2.5.2023 työohjelman muutos 200 000)				163 443
Erilliset liikenneturvallisuuskohteet				
Kuha-hanke, Vt24 Kalliolan liittymä	150 000		150 000	90 479
Kuha-hanke, mt 2956 Messilä-Pyhäniemi	150 000		150 000	49 530
Katuvalaistus				
Norolantie	70 000		70 000	
Hirvimäen alue (Hirvikalliontien eteläpuolella)	50 000		50 000	5 640
Katuvalaistuksen uusiminen/elohopealampuista luopuminen	150 000		150 000	185 685
Uusien kaava-alueiden valaistus ja vanhojen täydentäminen (U)	75 000		75 000	35 502
Varrastie	15 000		15 000	
Yhteishankkeet ja kaapeloinnit (U)	25 000		25 000	
Kirkonkylän sammutusvesiasema	50 000		50 000	

MUUT YLEISET ALUEET

	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
MUUT YLEISET ALUEET				
Menot	150 000	121 927	81,3 %	28 073
Rahoitusosuudet	0			
Netto	150 000			

Hankekohtainen erittely

Yleiset alueet

Leikkipaikkojen rakentaminen, peruskorjaukset ja turvallisuuden parantaminen (U+P)	70 000	87 653
---	--------	--------

Liikunta-alueet

Laiturien rakentaminen ja peruskorjaukset	15 000	
Ulkoilureittien rakentaminen ja peruskorjaukset	20 000	6 270
Uimarantojen kunnostus	10 000	15 436
Luontoreittien rakentaminen	15 000	
Urheilukentät	20 000	12 568

TALONRAKENNUS YHTEENSÄ

	alkuperäinen TA 2023	muutokset TA 2023	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ						
Menot	2 895 000	500 000	3 395 000	2 444 711	72,0 %	950 289
Rahoitusosuudet	0		0			
Netto	2 895 000		3 395 000			

Sitovuustaso valtuustoon investointisuunnitelman loppusumma

TALONRAKENNUS

	alkuperäinen TA 2023	muutos TA 2023	muutos TA 2023	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
KORVAUS-/UUSINVESTOINNIT							
Menot	1 100 000	-700 000	1 200 000	1 600 000	400 838	25,1 %	799 162
Rahoitusosuudet	0						
Netto	1 100 000			1 600 000	400 838		

Valtuusto 30.10.2023 § 54

Valtuusto 11.12.2023 § 72

Hankekohtainen erittely

	alkuperäinen TA 2023	muutos TA 2023	muutos TA 2023	TA 2023	TP 2023
Uimahalli, vanhan peruskorjaus	400 000			400 000	383 586
Arkisto	700 000	-700 000		0	
Hollola-talo, suunnitteluvaihe			1 200 000	1 200 000	17 253

TALONRAKENNUS

	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
PERUSPARANNUKSET				
Menot	1 795 000	2 043 873	113,9 %	-248 873
Rahoitusosuudet	0			
Netto	1 795 000			

Hankekohtainen erittely	TA 2023	TP 2023
Nostavan koulu	50 000	73 942
Herralan koulu	80 000	185 861
Pyhäniemen koulu	70 000	223 608
Paimelan koulu	180 000	113 004
Hämeenkosken koulu/päiväkoti	135 000	199 728
Viirikukko	20 000	
Soramäen päiväkoti	20 000	213 533
Kukkilan päiväkoti	300 000	352 152
Satulinna	45 000	48 758
Salpakankaan koulu	245 000	262 756
Kankaan koulu	20 000	21 720
Vesikansan varikkopaloasema	130 000	118 300
Muut pienet työkohteet	300 000	203 375
Energiatehokkuustoimenpiteet	100 000	
Latauspisteet	100 000	27 136

IRTAIN OMAISUUS

	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
IRTAIN OMAISUUS				
Menot	40 000	24 522	61,3 %	15 478
Rahoitusosuudet	0			
Netto	40 000			

Hankekohtainen erittely	TA 2023	TP 2023
Keittiölaitteet ja kalusteet	40 000	
Varavoimakoneet		24 522

Irtaimen omaisuuden investoinnit on keskitetty konsernihallintoon 1.1.2020 alkaen. Konsernipalveluilla sitovuustaso irtaimen omaisuuden investointisuunnitelman loppusumma.

Elinvoiman palvelualue vastualueittain

Määrärahan toteutuminen vastualueittain

Elinvoiman hallinto

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	1 170 601 €	985 000 €	1 302 421 €	132,23 %	-317 421 €
Toimintakulut	-5 454 971 €	-2 597 300 €	-3 202 902 €	123,32 %	605 602 €
TOIMINTAKATE	-4 284 371 €	-1 612 300 €	-1 900 481 €	117,87 %	288 181 €

Kiinteistöpalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	12 712 700 €	13 223 900 €	12 715 838 €	96,16 %	508 062 €
Toimintakulut	-7 259 724 €	-8 149 000 €	-7 778 885 €	95,46 %	-370 115 €
TOIMINTAKATE	5 452 976 €	5 074 900 €	4 936 953 €	97,28 %	137 947 €

Työllisyyspalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	462 482 €	307 000 €	611 206 €	199,09 %	-304 206 €
Toimintakulut	-3 082 135 €	-3 164 400 €	-3 028 449 €	95,70 %	-135 951 €
TOIMINTAKATE	-2 619 653 €	-2 857 400 €	-2 417 243 €	84,60 %	-440 157 €

Kuntatekniikka

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	384 168 €	357 500 €	419 592 €	117,37 %	-62 092 €
Valmistus omaan käyttöön	73 343 €	50 000 €	56 587 €	113,17 %	-6 587 €
Toimintakulut	-2 550 068 €	-2 740 500 €	-2 476 952 €	90,38 %	-263 548 €
TOIMINTAKATE	-2 092 558 €	-2 333 000 €	-2 000 772 €	85,76 %	-332 228 €

Kehitys- ja kaavoituspalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	1 086 518 €	1 098 000 €	1 675 962 €	152,64 %	-577 962 €
Toimintakulut	-1 423 862 €	-1 651 200 €	-1 630 001 €	98,72 %	-21 199 €
TOIMINTAKATE	-337 344 €	-553 200 €	45 961 €	-8,31 %	-599 161 €

Rakennus- ja ympäristövalvonta

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	197 340 €	299 000 €	202 605 €	67,76 %	96 395 €
Toimintakulut	-800 827 €	-848 000 €	-879 543 €	103,72 %	31 543 €
TOIMINTAKATE	-603 487 €	-549 000 €	-676 938 €	123,30 %	127 938 €

Siivous- ja ruokapalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	3 722 221 €	4 139 900 €	4 093 424 €	98,88 %	46 476 €
Toimintakulut	-3 690 854 €	-4 110 200 €	-4 036 094 €	98,20 %	-74 106 €
TOIMINTAKATE	31 367 €	29 700 €	57 330 €	193,03 %	-27 630 €

Elinvoiman hallinto

Vastuhenkilö: Heli Randell

Elinvoiman hallinto katsaus

Elinvoiman palvelualueen hankkeita hallinnoidaan pääasiassa elinvoiman hallinnosta käsin. Hankkeet liittyvät vesihuoltolaitoksen tai kuntatekniikan toimintaan sekä ympäristöön. Vuonna 2023 käynnissä oli 10 hanketta. Hankkeet ovat toteutuneet alkuperäisten suunnitelmien mukaisesti tai hankkeen kustannusarvio on toteutuksessa alittunut. Kaikista vuonna 2023 päättyneistä hankkeista on saatu maksatushakemuksen mukainen summa takaisin rahoittajalta.

Elinvoiman hallinnon johtamiin hankkeisiin kuului vuoden 2023 aikana PIKU - Pienten kuntien ilmastotyö uuteen vauhtiin –hanke, jossa koulutettiin seitsemän eri kunnan henkilöstöä toteuttamaan työssään kuntien päästövähennystavoitteiden toimenpiteitä. Tämän hankkeen jatkoksi haettiin ja aloitettiin onnistuneesti Kuntien ilmastosuunnitelma –hanke samojen seitsemän kunnan yhteistyöllä. Hankkeessa laaditaan kunnalle koko kunnan kattava ilmastosuunnitelma, jonka mukaisesti tavoitellaan kunnanvaltuuston asettamaa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä.

Lisäksi vuoden 2023 aikana on toteutettu luontoreitin elävöittämistä Elämyksellinen Järvien kierros hankkeen avulla, sekä luonnonhoitotoimia HAKA –vieraslajitorjunnan hankkeella. Luontoselvityksiä ja lupia on edistetty Koivusillanjoen ja Teuronjoen hankkeiden avulla, joiden jatkoksi tavoitellaan konkreettisia toteutushankkeita tulevissa hankehaussa. Jo käynnissä olevana konkreettisenä hankkeena aloitettiin Luontopohjaiset ratkaisut asuinalueen hulevesien hallinnan ratkaisuna Case Sorvanen –hanke, joka vastaa kasvavan asuinalueen hulevesipaineeseen. Hankkeessa rakennetaan luonnon monimuotoisuutta tukevat ojaväylät ja kosteikko hidastamaan veden virtaamista ja purkautumista Vesijärveen.

Vesihuoltolaitos hallinnoi Salpakankaan viemärylivuotohanke, Geologinen rakenneselvitys Kirkonseudun-Myllymäen-Kukonkoivun alueella. Kunta oli osallisena kuntaorganisaation ulkopuolisessa Salpausselkä Geopark -alueen retkikohteiden investointihankkeessa (AKKE).

Palvelukuvaus

Elinvoiman hallintovastuualue vastaa elinkeinoelämän ja joukkoliikenteen palveluista. Vastuualueella huolehditaan palvelualueen yhteisistä kehittämisprojekteista, ilmastotyön koordinoinnista kunnan tavoitteiden mukaisesti, laajan luontoaihealueen kehittämisestä sekä hanketyöstä. Lisäksi vastuualueelle kuuluu kunnan kiinteistöjen hoidon, kunnossapidon ja kiinteistöinvestoinnit. Käytännön työt toteutetaan Hollolan Tilapalvelut Oy:ssä, joka on kunnan 100 prosenttisesti omistama yhtiö.

Liikennepalvelut katsaus

Runkolinjastouudistus sekä samaan aikaan voimakkaasti kohenneet kuljetuskustannukset (noin 20 prosenttia vuodesta 2020) ovat nostaneet mm. Hollolan osalta merkittävästi seudullisen linjaliikenteen bruttokustannuksia viime vuosina. Koko 2023 vuoden matkustusmäärät ja lipputulot ovat koronan jäljiltä ylittäneet vertailuna käytetyn vuoden 2019 tason. Tämä on paikannut tilannetta nettokustannusten osalta.

1.3.2023 voimaan tulleen seudullisen Waltti-vyöhykejako uudistuksen vaikutukset lipputulokertymiin eivät vielä näy täysimääräisenä koko vuoden osalta. Henkilöliikenteen osalta kevään määräaikainen alv-hyvitys matkustuksessa toi lipputulohyötyjä kuntiin.

Seudullinen joukkoliikenteen palvelutasotarkastelu on käynnistynyt vuoden 2023 puolella.

Palvelukuvaus

Liikennepalvelut -tuloksyksikkö osallistuu LSL-liikenteen seudulliseen ja kuntakohtaiseen liikenteen kehittämiseen sekä vastaa kunnan oman palveluliikenteen (Hoppa) sekä asiointiliikenteen järjestämisestä ja kehittämisestä.

LSL-reittien ja aikataulujen hienosäätöä vuonna 2023 edellisenä vuonna käyttöönotettuun runkolinjastoon. Koronan merkitys kulkutapattomuksissa ja lisääntyneet etätyöt vaikuttavat lähivuosina matkustajamääriä alentavasti.

Palvelusuunnitelma vuodelle 2023

Seudullisessa linjaliikenteessä tuli voimaan 1.3.2023 Walitti-vyöhykejako uudistus, jolla tavoitellaan selkeyttä lippu-/maksujärjestelmään sekä lisääntyviä matkustajamääriä koronan jäljiltä. Vyöhykeuudistuksen on arveltu vähentävän ainakin hetkellisesti kuntien lipputuloloja "subvention" myötä, mutta lippuhintoja jouduttaneen tarkistamaan lisääntyneiden liikenteen järjestämiskustannusten takia. Seudullisesti uusitun runkolinjaston vaikutuksia arvioidaan.

Elinkeinopalvelut katsaus

Yritysalueiden vetovoimaa kehittävä ja sijoittumisen haasteita karsiva hanke kävi läpi esittelykierroksen ja hyväksyttiin päätöksenteossa. Toimenpiteet jakautuvat monelle vastuualueelle ja niiden toteuttamiseen on ryhdytty. Toteutumisen eteneminen on tarkastettu 2023 vuoden lopun tilanteessa ja sovittu jatkotoimenpiteistä seuraaville vuosille.

Yrityskentän kehittämisen ja kehittämisen hanke on päätetty ottaa uudelleen arvioitavaksi. Suunnitteluun ja toimenpiteiden määrittelyyn tarvitaan yhteistyökumppaniyhteistyötä. Projektityöntekijän yrityshaastattelut on saatu loppuun ja niitä kertyi 223 kappaletta. Yrittäjät ovat olleet erittäin tyytyväisiä kunnan yhteydenotoista. Saatuja tietoja hyödynnetään yrityskentän palvelun kehittämiseen ja kohdentamiseen. Projektityöntekijän työsuhde päättyi syksyllä, joten resurssit vähenivät.

Kotisivu-uudistus on valmistunut ja onnistunut. Kotisivu-uudistukseen ja markkinointistrategiatyöryhmään on tuotu elinkeinopalveluiden ja samalla koko elinvoiman palvelualueen näkökulmaa. Kotisivu-uudistus oli ennakoitua työläämpää ja kulutti työaika muulta toiminnalta. Elinkeinopäällikön irtisanoutuminen vaikutti toimintaan lokakuu-joulukuun ajalla. Uuden elinkeinopäällikön rekrytointi suoritettiin onnistuneesti, niin että aloitus saatiin heti 2024 vuoden alkuun.

Yleisen taloustilanteen vuoksi vuosi oli tonttimyynnin / sijoittumiskyselyjen osalta hiljainen, mutta vuoden lopulla kyselyissä ja kontakteissa tapahtui piristymistä. Yleiset talouden suhdanteet vaikuttavat yritysten liiketoimintaan, sen kehittämiseen, laajentamiseen, rakentamiseen ja investointihalukkuuteen monella tapaa. Eniten Hollolaan on kohdistunut kiinnostusta hoivapalvelutoimijoiden suunnasta. Soramäen Kulmatien tontti on vuokrattu ja asumis-/hoivapalveluiden yksikkö on valmistunut. Saman rakennuttajan kanssa käydään neuvotteluja myös seuraavan kohteen rakentamisesta Hollolaan. Hopeakalliossa Würthin kanssa neuvottelut etenivät niin, että tontin myyntiä valmistellaan 2024 vuoden alkuun. Keskikankaantie 2 –kohteesta tehtiin tonttivaraus liikerakentamisen hankkeelle.

Palvelukuvaus

Vuoden 2023 aikana elinkeinopalvelut suunnittelee, kehittää ja toteuttaa entistä systemaattisemmin Hollolan yritysystävällisyystyötä, joka tarkoittaa vuorovaikutusta, kehittävästä dialogia alueen yritysten, yrittäjien, sidosryhmien sekä kunnan virkamiesten sekä johdon välillä.

Matkailun / matkailuverkoston kehittämiseen panostetaan edelleen ja pyritään suunnittelemaan ja hakemaan hankerahoitusta tämän tärkeän ja usein Hollolan upeaan luontoon liittyvän liiketoiminnan kehittämisen tueksi.

Tonttimyynnissä pyritään strategian hankkeen toimenpiteitä toteuttaen kehittämään Hollolan kykyä palvella sijoittuvia yrityksiä paremmin, lisätä näin niin yritysalueiden kilpailukykyä ja koko alueen vetovoimaa. Tämä vaatii paljon sisäistä yhteistyötä vastuualueiden välillä, suunnittelua, nopeita kuin myös aikaa ja resursseja vaativia toimenpiteitä. Hankkeisiin / elinkeinopalveluihin ei ole kohdistettu kustannuksia muutoin kuin määräaikaisen resurssin / projektityöntekijän osalta.

Palvelusuunnitelma vuodelle 2023

Strategiset hankkeet kattavat elinkeinopalveluiden tehtäväkokonaisuudet ja niiden kehittämisen. Yritysalueiden kilpailukykyä ryhdytään kehittämään organisaation sisäisen työskentelyn kautta paremmin yritysten tarpeita vastaavaksi. Yrityskentän kehittämisen ja kehittämisen tueksi ja selkeämmän toimintamallin luomiseksi tehdään laajaa yhteistyötä.

Projektityöntekijän työpanoksen avulla saadaan kerätyksi kehittämistyön taustaksi oleellisia tietoja. Tietoa kulkee samanaikaisesti myös kunnasta/yhteistyökumppaneilta yritysten suuntaa. Vaikuttavuutta saadaan näitä tietoja hyödyntämällä niin elinkeinopalvelujen viestintään, kehitysyhtiö- (Ladec), oppilaitos- ym. yhteistyöhön. Työllisyyspalveluille saadaan tietoja ja kontaktilistoja potentiaalisista työpaikoista ja työllistäjistä. Myös saadut risut ja ruusut tutkitaan, vastataan ja välitetään oikeille tahoille. Lisäksi projektityöntekijä on apuna ja tukena kotisivu-uudistuksessa elinkeinopalvelujen sekä koko elinvoimanpalvelualueen osalta.

Kiinteistöpalvelut katsaus

Uimahallin peruskorjaukseen perustettiin projektiryhmä, joka aloitti suunnittelun perustietojen kokoamisen käyttäjäryhmien kanssa ja valmisteli suunnittelun tarjouspyyntöä. Suunnittelun kilpailutuksen tarjouspyyntö julkaistiin Hilmassa 13.3.2023 ja tarjoukset saatiin 15.5.2023. Hallitus hyväksyi uimahallihankkeen suunnittelun toteuttajaksi Arkkitehtitoimisto Minkkinen Oy:n 569.474 euron tarjoushinnalla 31.5.2023 kokouksessa. Hallitus päätti 22.2.2023 kokouksessa, että hankkeen projektinjohto kilpailutetaan suunnittelun kilpailutuksen jälkeen erilliskilpailutuksella. Tarjouspyyntö julkaistiin Hilma-palvelussa 4.6.2023 ja tarjoukset pyydettiin 3.7.2023 mennessä. Hankinnan kesto on 3 vuotta ja valittavia konsultteja valittiin 3. Tarjouksia saatiin 16 kpl. Hallitus hyväksyi 5.7.2023 kokouksessa seuraavat konsultit pisteytysjärjestyksessä 1. Edubuild Oy, 2 Rapp Valvontakonsultit Oy ja 3 Sitowise Oy. Uimahallin suunnittelua toteutettiin koko loppuvuoden aikana yhteistyössä vastuumuseon ja kaavoituksen kanssa.

Yhtiön toimitusjohtaja on ollut vuoden aikana arvioimassa keskuskorttelihankkeen Hollola-Talon suunnitteluvaiheen Wasa Groupin tarjousta yhdessä kunnan virkamiesten kanssa.

Yhtiö toteutti vuoden aikana pääosin rakentamishankkeen 2023 investoinnit ja PTS-hankkeet suunnitelman mukaisesti, sekä tarvittavat kiinteistöjen ylläpito- ja korjaustoimenpiteet.

Merkittävimmät investointihankkeet kohdistuivat Uimahalliin, Kukkilan päiväkotiin, Salpakankaan kouluun, Herralan kouluun, Paimelan kouluun, Pyhäniemen kouluun, Hämeenkosken kouluun ja Mallasharjun varikon arkistoon.

Merkittävimmät PTS- korjaukset kohdistuivat Salpakankaan kouluun, elinkaarikouluihin, Pyhäniemen kouluun, Hämeenkosken kouluun ja lämmitysverkostojen perussäätöihin eri kohteissa.

Kiinteistöjen ylläpidosta poistui vuoden alussa Hollolan Pelastusasema ja Hämeenkosken paloasema niiden myyntien seurauksena Hyvinvointialueelle.

Yhtiön ja kunnan välinen vuoden 2023 palvelusopimus valmisteltiin maaliskuussa.

Palvelusopimuksen mukainen asiakastyytyväisyyskysely 2022 kiinteistöjen käyttäjille suoritettiin vuoden vaihteessa ja arvioinniksi saatiin 3,7 asteikolla 0-5. Johtoryhmän arvio kiinteistöpalveluiden osalta oli 3,9. Palvelusopimuksen tavoite on > 3,7.

Senaatin kanssa valmisteltiin alkuvuoden aikana johtamisen koontiraporttia ja toimitilajohtamisen kehittämissuunnitelmaa.

Yhtiö osallistui kunnan ilmastotyöhön ja energiatehokkuustoimenpiteisiin vuoden aikana mm. ilmastotyöryhmään ja energiansäästötoimenpiteiden valmisteluun.

Business Finlandilta saatiin energiatukipäätöksiä Jäähallin, kirjaston ja Nostavan koulun EC-puhallin hankkeeseen 14.323 euroa, Salpakankaan koulun B-osan ja Kukkilan päiväkodin aurinkopaneelihankkeisiin 19.108 euroa ja Kukkilan päiväkodin energiatehokkuus-hankkeeseen 27.380 euroa. Vuoden 2024 ilmanvaihtokoneiden EC-puhallin hankkeisiin saatiin loppuvuonna energiatukipäätös 29.900 € ja uimahallin energiatehokkuushankkeisiin lämpöpumpulle, EC-puhaltimille ja aurinkopaneeleille päätös yhteensä 75.025 euroa. Energiatukipäätöksiä saatiin vuoden aikana yhteensä 165.736 euroa.

Yhtiön toimitusjohtajuuden tuottamista Hollolan Asuntotaloille käsiteltiin 5.7.2023 hallituksen kokouksessa. Asiasta tehtiin ennakkokanta kunnanhallitukselle 21.8.2023. Kunnanhallitus käsiteli asiaa 21.8 ja 4.9 kokouksissa ja hyväksyi asian ennakkokannan esityksen mukaisesti päättämään 31.12.2023.

Kunnanviraston väistötiloja organisoitiin arkistolle, ICT-tuelle, ympäristöterveydenhuollolle ja Wellamo-opistolle. Uimahallin väistötiloja organisoitiin Hyvinvoinnin palvelualueelle Hollolan Prisman rakennukseen.

Yhtiön 2024 vuoden talousarviota valmisteltiin syksyn aikana ja se hyväksyttiin yhtiön hallituksessa 5.10.2023 yhdessä rakentamishankkeen 2024 kanssa.

Kiinteistöjen korjausvelka oli vuoden 2023 alussa noin 5,3 M€ ja vuoden lopussa noin 5,2 M€ ilman kehitettäviä ja myytäviä kiinteistöjä.

Kuntien energiatehokkuussopimuksen raportointi toteutettiin maaliskuussa koko kuntakonsernin osalta. Energiakulutus on vähentynyt vuodesta 2019 alkaen noin 20,6 % ja energiaa on säästynyt 7.460 MWh.

Hollolan kunta liittyi "astetta alemmas"- kampanjaan 9.9.2022. Kunnan energiasäästötyön pohjaksi yhtiö valmisteli toimintasuunnitelman energian-säästötoimenpiteistä ja energiapulaan varautumisesta. Kunnanhallitus hyväksyi toimenpiteet 17.10.2022 kokouksessa. Tavoitteena on säästää energiaa 2400 MWh, 15 % seuraavan vuoden aikana.

Energiaa säästettiin vuoden aikana normeerattuna 3639 MWh ja ei normeerattuna 3900 MWh. Säästön kustannusvaikutus oli noin 320.000 €.

Kunnan käytössä oleva rakennuskanta on uusiutuvan energian piirissä 1.8.2023 alkaen.

Palvelukuvaus

Kiinteistöpalveluiden osalta on odotettavissa, että kiinteistökanta vähenee vuoden 2023 alussa ja vuoden aikana. Mahdolliset poistuvat kiinteistöt ovat Hollolan sosiaali- ja terveyskeskus, pelastusasema, Hämeenkosken paloasema ja Hälvälän koulu. Kiinteistöhoidon resursseja kohdentamista arvioidaan kevään 2023 aikana ja rakennuttamisen osalta turvaututaan pienissä määrin ostopalveluun rakennuttajapäällikön työtehtävän päättyessä.

Palvelusuunnitelma vuodelle 2023

Kiinteistöpalvelut toteuttavat palvelusopimuksen mukaisesti kiinteistöjen ylläpitoa, sekä uimahallin peruskorjauksen suunnittelua ja muilta osin valtuuston hyväksymää rakentamishjelmaa vuodelle 2023. Energiatehokkuuteen ja energiansäästöön panostetaan erilaisilla toimenpiteillä vuoden aikana.

Toiminnalliset tavoitteet (valiokuntaan nähden sitovat tavoitteet)

Palvelualue Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Elinvoiman palvelualue Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.12.2023
Vesihuollon kehittämissuunnitelman laadinta sisältäen kunnan haja-asutuksen vesihuoltostrategian	Suunnitelma aloitetaan vuonna 2023, valmis 2024	Vesihuoltopäällikkö, Elinvoiman hallinto	Laadinta aloitettu
Hollolan kunnan kävelyn- ja pyöräilyn edistämishjelma KÄPY	Työ laaditaan vuoden 2023 aikana	Projektiasiantuntija, Elinvoiman hallinto	KÄPY Edistämishjelma hyväksyttiin kunnan valtuustossa 11.12.2023
Esihenkilöiden energiatehokkuuskoulutus osana kunnan KETS-sopimusta	Osallistuvien esihenkilöiden määrä ja koulutuksen toteutuminen talvi-kevät 2023	Projektiasiantuntija, Elinvoiman hallinto	Energiatehokkuustilaisuus järjestettiin helmikuussa 2023 osana esihenkilötuntia.
Seudullisen Waltti-vyöhykejakouudistuksen vaikutusten arvioiminen Hollolan kunnan matkustajalipputuloihin	(muutos euroina ja %:sti tp 2022 verrattuna). Uudistus on arvioitu tulevan voimaan 1.3.2023 alkaen	Koordinaattori, Elinvoiman hallinto	Uudistus tuli voimaan 1.3.2023 alkaen, mutta vaikutuksia lipputuloihin ei vielä pystytä luotettavasti arvioimaan. Lipputulot ovat kuitenkin kokonaisuudessaan kehittyneet seudullisesti yli koronaa edeltävän vuoden 2019 tason.

Elinvoiman hallinto

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	1 170 601 €	985 000 €	1 302 421 €	132,23 %	-317 421 €
Toimintakulut	-5 454 971 €	-2 597 300 €	-3 202 902 €	123,32 %	605 602 €
TOIMINTAKATE	-4 284 371 €	-1 612 300 €	-1 900 481 €	117,87 %	288 181 €

Sitovuus valiokuntaan nähden on vastualueen toimintakate.

Toteuma määrärahan jakautumisesta palveluittain**Elinvoiman hallinto**

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	35 339 €	15 000 €	89 097 €	593,98 %	-74 097 €
Toimintakulut	-2 969 639 €	-497 500 €	-497 183 €	99,94 %	-317 €
TOIMINTAKATE	-2 934 299 €	-482 500 €	-408 086 €	84,58 %	-74 414 €

Liikennepalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	1 135 261 €	970 000 €	1 213 325 €	125,09 %	-243 325 €
Toimintakulut	-2 365 683 €	-1 953 200 €	-2 605 588 €	133,40 %	652 388 €
TOIMINTAKATE	-1 230 421 €	-983 200 €	-1 392 263 €	141,61 %	409 063 €

Elinkeinopalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintakulut	-119 650 €	-146 600 €	-100 131 €	68,30 %	-46 469 €
TOIMINTAKATE	-119 650 €	-146 600 €	-100 131 €	68,30 %	-46 469 €

Kiinteistöpalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	12 712 700 €	13 223 900 €	12 715 838 €	96,16 %	508 062 €
Toimintakulut	-7 259 724 €	-8 149 000 €	-7 778 885 €	95,46 %	-370 115 €
TOIMINTAKATE	5 452 976 €	5 074 900 €	4 936 953 €	97,28 %	137 947 €

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Liikennepalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kuljetusoppilaiden määrä/käyttöaste linjaliikenteessä (%)	47,6	60	44,4
Matkustaja/Nousijamäärät kpl/v (linjaliikenne), sis. koululaiset	114 454	300 000	344948
Nettokustannukset euro/nousu	-	2,00	-
Palveluliikenne (HOPPA) matkustajamäärät/v	2 411	3 000	2462

Elinkeinopalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Yritysten toimipisteet, kpl	1725/Q3	1 620	1 750
Alueella sijaitsevien toimipaikkojen henkilöstömäärä (Taloustutka)		3 000	ei julkaistu
Alueella sijaitsevien toimipaikkojen liikevaihto milj. € (Taloustutka)		515	ei julkaistu
Uusien yritysten (sis. yksin yr.) määrä, kpl	112	130	109/Q3
Lopettaneiden yritysten (sis. yksin yr.) määrä	72	80	100/Q3
Kuntabarometri/yrityksystävällisyys (asteikko 1-5) (tulos/vastaajamäärä) - mitataan vain joka toinen vuosi.	3,12 (72)		ei toteutettu

Kiinteistöpalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kiinteistöjen korjausvelka (M€)	6,2	7,5	5,2
Energiatehokkuus, sähkö (kW/m ³)	16,4	16	15,2
Energiatehokkuus, lämpö (kW/m ³)	27,7	35	25,5

Työllisyyspalvelut

Vastuuhenkilö: Anne Tapaila

Vastuualuepäällikön katsaus

Työllisyyspalvelujen perustoiminta kuntakokeilun toiminnan osalta sujui suunnitellusti. Pitkään työttömänä olleiden työnhakijoiden todellisen työ- ja toimintakyvyn selvittämisen prosessia on suunnitelmallisesti toteutettu. Kunta palkittiin työ- ja toimintakyvyn kehittämisprosessista joulukuussa Tärkeissä töissä - kehittämisspalkinnolla. Kunnontiimin toiminta, ja ruokapalveluiden osalta Kankaan koulu, on toiminut alustana työ- ja toimintakyvyn selvittelylle. Samaan aikaan työkykykoordinaattori on rakentanut toimivaa yhteistyötä terveystyöpalvelujen kanssa.

Työllisyyspalvelujen viranomaistyö siirtyy vuonna 2025 valtiolta kunnille, ja Hollola toimii vastuukuntana Päijät-Hämeen kuntien muodostamalla työllisyysalueella lukuun ottamatta Lahtea. Tähän valmistelutyöhön kunta sai AKKE-rahoitusta Päijät-Hämeen liitolta valmistelurungon rakentamiseen, projekti on toteutettu suunnitelman mukaan.

Vuoden työttömyysasteen keskiarvo 7,06 % on matalin ajalla 1991–2023, lukuun ottamatta vuotta 2008 (6,5 %). Ensimmäinen vuosi omana vastuualueena on toteutunut hyvin.

Palvelukuvaus

Työllisyyspalvelut aloittavat uutena vastuualueena 1.1.2023 (aiemmin elinvoiman hallinnon vastuualueella). Työllisyyspalvelut vastaavat työttömyyden aiheuttamista kustannuksista kunnalle, ja pyrkii vähentämään näitä kustannuksia aktiivisella työllistämistyöllä. Työllisyyspalvelut tuottavat myös lain työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta (1269/2020) mukaisesti yritys- ja henkilöasiakkaiden palvelut osana Lahden seudun kuntakokeilua. Työllisyyspäällikkö vastaa palvelujen organisoinnista ja toimii palvelujen vastuuhenkilönä sekä kokeiluun kuuluvien asiantuntijoiden (kunnan sekä työ- ja elinkeinotoimistosta siirtyneiden) esimiehenä.

Palvelusuunnitelma vuodelle 2023

Osana Lahden seudun kuntakokeilua Hollolan työllisyyspalvelut vastaavat Hollolan kunnan kuntakokeilun asiakkaiden työttömyysturvasta ja työllistymistä edistävästä asiakkaiden palveluista virkatehtävänä jatkuen aina vuoden 2024 loppuun asti.

Vuoden 2023 aikana valmistaudutaan syys-talvikaudella 2022-2023 eduskunnan käsittelyssä olevan lain työllisyyspalvelujen siirrosta valtiolta kuntiin tulevaan toteutukseen. Palvelujen siirto valtiolta kunnille on osa hallitusohjelmaa, ja sitä toteutettaisiin vuoden 2025 alusta lukien. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtoa koskevan uudistuksen tavoitteena on kasvattaa työllisyyttä edistämällä kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa valtion ja kuntien välisellä yhteistyöllä sekä vahvistaa alueiden elinvoimaa ja kilpailukykyä asiakaslähtöisillä palveluilla hyödyntämällä kuntaekosysteemin mahdollisuuksia.

Yksi uudistuksen keskeisistä elementeistä on kannustava rahoitusmalli. Tavoitteena on laajentaa kuntien vastuuta työttömyysetuuksien rahoituksesta siten, että rahoitusvastuu kannustaa kuntaa huolehtimaan alueen työllisyydestä sekä järjestämään työttömille työnhakijoille mahdollisimman tehokkaasti palveluja, jotka johtavat työllistymiseen. Uudistuksella tavoitellaan valtakunnallisesti 7 000–10 000 henkilön työllisyysvaikutusta. Vastuu työnhakijoille sekä yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirrettäisiin pääosin kunnille.

Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostaisivat kunnille uuden valtionosuustehtävän. Työttömyysetuuksien rahoitusvastuita uudistettaisiin siten, että kunnan rahoitusvastuu laajenisi työmarkkinatuen lisäksi koskemaan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa. Lisäksi rahoitusvastuu alkaisi nykyistä työmarkkinatuen rahoitusvastuuta aikaisemmin ja kasvaisi portaittain työttömyyden pitkittyessä.

Kunnan rahoitusvastuu ei myöskään katkeaisi työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen ajalta kuten nykyisin. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille, olisi niillä nykyistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa työttömyysetuuksista syntyvään rahoitusvastuuseen järjestämällä työttömille palveluja, jotka johtavat tehokkaasti työllistymiseen avoimille työmarkkinoille.

Valtiolla olisi jatkossakin kokonaisvastuu työllisyydestä ja työvoimapalvelujärjestelmän valtakunnallisesta toimivuudesta. Valtio vastaisi kuntien työllisyydenhoidon tehokkuuden seurannasta ja arvioinnista sekä laillisuusvalvonnasta. Valtio tarjoaisi työvoimapalveluihin liittyvät valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut sekä ylläpitäisi valtakunnallisia tietovarantoja.

Hallinnollisella tasolla valmistaudutaan mahdolliseen tulevaan kokonaisvastuuseen kuntamme työttömistä työnhakijoista yhteistyössä alueellisesti Päijät-Hämeen muiden kuntien kanssa suunnitellen tulevan työllisyysalueen/alueiden rakentumista, ja niihin liittyviä sopimuksia. Vuoden 2023 alusta toimitaan myös yhteistyössä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa rakentaen yhdyspinnassa työnhakija-asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja.

Työntekijätasolla jatketaan kuntakokeilun mahdollistamaa työttömien työnhakija-asiakkaiden säännöllistä kontaktointia, keskittyen erityisesti pitkäaikaistyöttömien osalta jäljellä olevan työ- ja toimintakyvyn kartoittamiseen ja ohjaten heitä oikeisiin palveluihin. Omavalmentajat osallistuvat myös aktiivisesti työ- ja toimintakyvyn kartoitusprosessin suunnitteluun ja testaavat sitä käytännössä.

Kunnontiimin toiminta ja kahden ruokapalveluissa toimivan työvalmentajan työ jatkuu myös osana työ- ja toimintakyvyn kartoitusta. Työllisyysihenteerin työssä keskitytään vahvemmin yritysasiakkaiden kontaktointiin työntekijätarpeiden osalta. Tämä on myös hyvää pohjatyötä vuotta 2025, jolloin kunnan asiakkuudessa ovat kaikki työttömät, ei pelkästään pitkäaikaistyöttömät, joiden joukosta osaavien ja riittävän työ- ja toimintakykyisten työntekijöiden löytäminen on ollut haastavaa.

Sitovuus valiokuntaan nähden on vastuualueen toimintakate.

Työllisyyspalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	462 482 €	307 000 €	611 206 €	199,09 %	-304 206 €
Toimintakulut	-3 082 135 €	-3 164 400 €	-3 028 449 €	95,70 %	-135 951 €
TOIMINTAKATE	-2 619 653 €	-2 857 400 €	-2 417 243 €	84,60 %	-440 157 €

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Työllisyyspalvelut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Suunnitelmavelka 41 % 9/2021	57,2	<35 %	34,8
Palkkatuella työllistettyjen määrä (57hlö) /2021)	85	80	69

Kuntatekniikka

Vastuhenkilö: Sauli Tiensuu

Vastuualuepäällikön katsaus

Investointien osalta on toteutettu Paassilta- Hopeakallion alueen esirakentamista Hopeakallion osalta ja työ saatiin valmiiksi 10.5.2023. Hirvimäen 2. rakennusvaiheen rakentaminen valmistui vuoden lopussa 2023. Norolantien saneerauskohteessa urakoitsijavalinta tehtiin toukokuussa ja työt aloitettiin syksyllä. Urakka valmistuu lokakuussa 2024. Sorvasen alueen kosteikkojen rakentaminen alkoi viikolla 2 vuonna 2024 ja työ valmistuu kesäkuussa 2024.

Suunnittelussa on käynnissä yksi uudiskohde ja muutama kadunsaneerauskohde.

Hämeenlinnantien liikennevaloristeyksien inventoinnit tehtiin keväällä, jonka perusteella tehtiin Kansankadun ja Hämeenlinnantien liikennevalojen saneeraustyö.

Liikuntapaikkahoitajien (2kpl) rekrytoinnit tehtiin toukokuun aikana ja kaksi uutta liikuntapaikkahoitajaa aloitti työnsä heinäkuussa.

Leikkipaikkoja saneerattiin 3 kpl kuntatekniikan työntekijöiden voimin.

Alueurakoitsijalla 1. talvihoitokausi takana. Talvihoidosta pidettiin työmaakokouksien lisäksi erillisiä laatupalaverieja laaduntuoton osalta. Alueurakassa ollut kevään ja kesän aikana myös haasteita laaduntuoton ja töiden yhteensovittamisen osalta, joka on työllistänyt kuntatekniikan henkilöstöä merkittävästi. Elokuussa urakoitsijan toimesta on tehty henkilöstömuutoksia, jotka ovat lisänneet urakoitsijan ja tilaajan välistä yhteistyötä ja vuorovaikutteisuutta.

Palvelukuvaus

Kuntatekniikan vastuualueelle kuuluvat liikennealueiden (kadut, kevyen liikenteen väylät, p-alueet, sillat sekä katu- ja liikennevalot), puistojen ja yleisten alueiden (puistot, tori ja aukiot sekä leikkipaikat) sekä liikuntapaikkojen ja -alueiden (Heinsuon urheilukeskus, jäähallin jäänhoito, urheilukentät, uimarannat, ladut ja ulkoilureitit) kunnossapito ja rakentaminen.

Palvelusuunnitelma vuodelle 2023

Tulevalle kaudelle kuntatekniikan on tarkoitus lisätä resursseja liikuntapaikkojen hoitoon kahdella henkilöllä. Lisäresursseilla parannetaan palvelunlaatua sekä tasataan resurssihaasteita eri vuodenaikojen työtilanteissa. Tulevan kauden aikana pohditaan myös liikuntapaikkojen hoidon palvelujen toteutusmuotoja siten, että arvioidaan omana työnä tehtäviä kohteista (kuten Vesikansan alueella ostetaan liikuntapaikkojen hoitoa).

Tulevan kauden suurimpia investointikohteita ovat Paassilta-Hopeakallio alueen esirakentaminen, Hirvimäen asemakaava-alueen 2. rakennusvaiheen rakentaminen sekä Norolantien saneeraaminen. Käyttötalouden puolella tavoitteena Hämeenlinnantien liikennevalo-opastimien uusiminen.

Tavoitteena on oppia toimimaan hyvässä yhteistyössä, loppulaatu huomioiden, uuden alueurakoitsijan kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet (valiokuntaan nähden sitovat tavoitteet)

Palvelualue Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Elinvoiman palvelualue Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.12.2023
Hämeenkosken kuntoradan kunnostus	Työ valmis 8/2023	Kuntatekniikan päällikkö. Kuntatekniikka	Kunnostus heinäkuussa valmis.

Sitovuus valiokuntaan nähden on vastuualueen toimintakate.

Kuntatekniikka

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	384 168 €	357 500 €	419 592 €	117,37 %	-62 092 €
Valmistus omaan käyttöön	73 343 €	50 000 €	56 587 €	113,17 %	-6 587 €
Toimintakulut	-2 550 068 €	-2 740 500 €	-2 476 952 €	90,38 %	-263 548 €
TOIMINTAKATE	-2 092 558 €	-2 333 000 €	-2 000 772 €	85,76 %	-332 228 €

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Kuntatekniikka	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Katujen rakentaminen ja perusparantaminen, km	2,0	1,5	0,8
Kevyen liikenteen väylien rakentaminen ja perusparantaminen, km	1,0	0,3	0,3
Leikkipaikkojen rakentaminen ja perusparantaminen, kpl	2	2	3
Liikuntapaikkojen ja -alueiden hoitokustannukset, t€ (netto)	496	506	542

Kehitys- ja kaavoituspalvelut

Vastuuhenkilö: Ilkka Korhonen

Vastuualuepäällikön katsaus

Keväällä 2023 uutena lisäresurssina aloitti kaavasuunnittelija. Hänen päätehtävänä on asuinalueiden asemakaavoitukset. Kaavoituksella lisätään strategian tavoitteen mukaista tonttituotantomäärän kasvua, joka mahdollistavat asukasmäärän kasvua.

Tarkastelujaksolla hyväksyttiin Keskuskuja 3 ja 5, uimahalli-monitoimihallin ja Kukonkoivun yritysalueen asemakaava- ja asemakaavamuutokset. Kaavoitusohjelman mukaisista kaavoitustöistä laadittiin Norolanpellon pientaloalueen, Vähäselänojan pientaloalueen, Kyyhkylän pientaloalueen, Hälvälän koulun ympäristön, Hämeenkosken keskustan osa-alueen, Mallasharjun, Kukonkoivun luoteisosan yritysalueen osallistumis- ja arviointisuunnitelmat. Salpakankaan koulun ympäristön asemakaavoitus on luonnosvalmistelussa ja Pyhäniemen vanhainkodin ympäristön asemakaava ehdotusvalmistelussa. Keskuskorttelin alueen suunnittelusta valtuusto päätti kaavoitusvaiheeseen siirtymisestä. Keskustan kehittämissuunnitelmasta päätettiin siirtyä toteuttamissuunnitelman mukaisten töiden valmisteluun vastuutahottain. Uusilla aloitetuilla pientaloalueiden asemakaavoituksilla vastataan strategisen linjauksen tonttituotantomäärän kasvun tavoitteisiin lähivuosille Vesikansan kasvualueelle. Keskuskorttelien alueelle laadittiin asemakaavamuutoksen OAS ja luonnos.

Maankäytössä toteutuneita keskeisiä tehtäviä olivat raakamaahankintoihin liittyneet neuvottelut ja niiden tuloksena ostovalmistelut. Tarkastelujaksolla raakamaata ostettiin Vesikansasta Paimelantien liittymän ympäristöstä, Vesikansan taajaman laajennusalueelta ja Kukonkoivun yritysalueen luoteisosasta ja etuostopäätöksillä Miekkiöstä ja Kukonkoivusta yritysalueeseen rajoittavilta alueilta. Raakamaata hankittiin vuonna 2023 yhteensä n. 110 hehtaaria.

Erillispientalotontteja myytiin 5 kpl ja vuokrattiin 14 kpl. Lisäksi yksi aiemmin vuokrattu tontti myytiin vuokralaiselle. Rivitalotontteja vuokrattiin yksi ja yleisten rakennusten tontteja vuokrattiin yksi.

Metsäasioiden hoito vuonna 2023 on edennyt metsäsuunnitelmien pohjalta. Käsittelyssä on ollut joitakin oikaisuvaatimusprosesseja. Metsäasioista raportoidaan erikseen valiokunnalle kaksi kertaa vuodessa. Vuoden 2023 kulut noin 246.802 e, tulot 566.582 e ja netto n. 319.780 euroa. Nettototeutuma oli yli talousarvion 156.780 euroa. Joulukuussa kunnanhallitus päätti oman metsäasiantuntijan palkkaamisesta kuntaan 2024 keväästä.

Palvelukuvaus

Kehitys- ja kaavoituspalvelujen vastuualueelle kuuluvat kunnan kehittäminen kaavoituksellisin keinoin laatimalla yleis- ja asemakaavoja, joilla varmistetaan riittävä tonttireservi huomioiden kunnan kasvusuunnat. Palveluihin kuuluvat maankäytön tehtävät, joista merkittävin on maanhankinta ja tonttimyynti/vuokraus. Paikkatietopalvelut liittyvät molempiin päätehtäviin sekä kunnan yleisiin paikkatietotarpeisiin tukipalveluina.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2023

Vuodelle 2023 on kaavoitusohjelmaan sisällytetty mittavampia kaavoitushankkeita, joilla saadaan lisättyä tonttireservimäärää laajempia tonttialueiden kunnallistekniikan investointeja varten. Lopputuloksena saadaan markkinointiin lisättyä tonttimäärää. Vuoden 2023 kaavoitusohjelmassa kunnan kaavoitustöitä ovat kuntakeskuksessa keskuskortteleiden, Salpakankaan koulun ja sen ympäristön sekä Mallasharjun varikkoalueen asemakaavamuutokset. Vesikansassa Norolanpellon ja Vähäselänojan alueiden asemakaavoitus. Nostavalta kohteena on Kyyhkylän ja sen ympäristön asemakaavoitus. Hämeenkoskella kohteena on ydinkeskustan osa-alueen kaavamuutos. Näissä kaavoituskohteissa on pinta-alaa yhteensä noin 95 hehtaaria ja arvioitu tonttimäärä on noin 350 ja arvio asukasmäärä on noin 1100 henkilöä. Pelkästään keskuskorttelien asemakaavamuutoksella tavoitellaan palvelutoimintojen lisäksi noin 10000 k-m2 asumiselle. Tavoiteltu kaavoitusmäärä huomioiden lisäresurssi on hyvin tarpeellinen. Jotta suunnitelmavuosien asuinalueiden asemakaavoitus olisi mahdollista, on vuoden 2023 kasvusuuntien maanhankinnan toteutumisella ratkaiseva merkitys.

Sitovuus valiokuntaan nähden on vastualueen toimintakate.

Kehitys- ja kaavoituspalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	1 086 518 €	1 098 000 €	1 675 962 €	152,64 %	-577 962 €
Toimintakulut	-1 423 862 €	-1 651 200 €	-1 630 001 €	98,72 %	-21 199 €
TOIMINTAKATE	-337 344 €	-553 200 €	45 961 €	-8,31 %	-599 161 €

Toteuma määrärahan jakautumisesta palveluittain

Kaavoitus

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	0 €	10 000 €	144 000 €	1 440,00 %	-134 000 €
Toimintakulut	-657 320 €	-660 600 €	-558 418 €	84,53 %	-102 182 €
TOIMINTAKATE	-657 320 €	-650 600 €	-414 418 €	63,70 %	-236 182 €

Maaomaisuuden hallinta ja paikkatieto

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	904 411 €	868 000 €	965 380 €	111,22 %	-97 380 €
Toimintakulut	-728 437 €	-933 600 €	-824 781 €	88,34 %	-108 819 €
TOIMINTAKATE	175 974 €	-65 600 €	140 600 €	-214,33 %	-206 200 €

Metsätalous

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	182 107 €	220 000 €	566 582 €	257,54 %	-346 582 €
Toimintakulut	-38 104 €	-57 000 €	-246 802 €	432,99 %	189 802 €
TOIMINTAKATE	144 003 €	163 000 €	319 780 €	196,18 %	-156 780 €

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kaavoitus			
Asemakaava ja muutos yhteensä ha	15,57	70	125
Uusia kaavoitettuja tontteja (Erillispientalo), kpl	44	60	0
Uutta rakennusoikeutta (Asuinpientalo, Rivitalo), k-m ²	3 044	2 500	1800
Uutta rakennusoikeutta (Kerrostalo, sis. liikehuoneistoja), k-m ²	0	0	0

Maaomaisuuden hallinta ja paikkatieto

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Raakamaan hankinta, hehtaaria	19,8	25	110
Tonttireserviä (Erillispientalo) yht. kpl	349	350	330
Tonttireserviä (Asuinpientalo, Rivitalo), yht. k-m ²	42 867	40 000	44819
Tonttireserviä (Kerrostalo, Asuin- ja liikehuoneisto) yht. k-m ²	22 060	22 000	22060
Tonttireserviä (Teollisuus- ja varastorak.) yht. ha	42	43	43
Tonttireserviä (Liike- ja toimistorak.) yht. ha	14	14	16
Tonttireserviä (Tavaraliikenneterminaali) yht. ha	65	65	65
Tonttireserviä (Palvelurak.) yht. ha	1	1	1
Uusia erillispientalotontteja annettu luovutukseen	7	30	20
Myyty tai vuokrattu (Erillispientalo), kpl	7	30	19
Myyty tai vuokrattu (Asuinpientalo, Rivitalo), k-m ²	0	1 800	1248
Myyty tai vuokrattu (Kerrostalo, Liikehuoneisto), k-m ²	0	2400	0

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Vastuhenkilö: Pekka Laitinen

Vastuualuepäällikön katsaus

Alkuvuoden aikana hyväksyttiin uusi rakentamislaki ja muita siihen liittyviä lakeja, joiden voimaantulo siirtyi 2025 vuoden alkuun. Toiminnalliseksi tavoitteeksi 2023 asetettu rakennusjärjestyksen päivittäminen siirrettiin 2024 vuodelle, jotta uusiminen sopeutuu lainsäädännön muutosten aikatauluun.

Rakennustarkastajan rekrytointi onnistui kevään aikana ja uusi viranhaltija aloitti 1.8. Määräaikaisen ympäristötarkastajan virassa tapahtui henkilövaihdos, mutta rekrytointi onnistui nopeasti ja uusi viranhaltija aloitti 11.8.

Rakennusvalvonnan lupa-asioiden määrä säilyi lähellä 2022 vuoden tasoa. Pidemmän aikavälin tarkastelussa uudisrakentamisen määrä on kuitenkin hyvin alhaisella tasolla. Rakennusvalvonnan paperiarkistojen digitointia on jatkettu sekä kunnan omana työnä, että palveluhankintana. Digitointihankinnan ohjaaminen on laatu- ja aikatauluhaasteiden vuoksi aiheuttanut huomattavasti ennakoitua enemmän työtä kunnassa. Kunnan omana työnä tehty digitointi on edennyt konsernipalvelujen toimesta hyvin. Rakennustietojen kiinteistöveroselvitys on toteutunut hankintasopimuksen mukaisesti aikataulussaan. Palvelun toimittajan suorittama tietojen selvittämisen työvaihe on valmistunut ja tietojen välittäminen rekistereihin omana työnä on käynnissä. Kiinteistöveroselvitysten arvioitu kokonaistuotto on ennakoitua suurempi. Arkistoaineistojen sähköinen myyntipalvelu avattiin asiakaskäyttöön 02/2023 ja palvelun käyttö on sujunut hyvin. Ympäristövalvonnan sähköisen asioinnin käyttömahdollisuuksia selvitettiin kevään aikana ja todettiin, että toimivien integraatioiden puuttuessa jäädään odottamaan sovellustoimittajien tuotekehityksen etenemistä.

Ympäristövalvonnassa on ollut vireillä poikkeuksellisen monta vaativaa yhteislupahakemusta (maa-aines- ja ympäristölupa). Asiamäärät kasvoivat edellisestä vuodesta ja myös lupamaksutulot ylittivät arvioitun tason. Lisäksi on jouduttu käyttämään ennakoitua enemmän työpanosta vireille tullessiin tapauksiin, erityisesti luonnonsuojeluun, metsäasioihin ja vesistötyöhön ja hulevesiasioihin liittyen. Kunnan kotisivu-uudistuksen ja valtakunnallisen YLVA-tietojärjestelmän vaatimat työt veivät myös työpanosta viranomaistyöltä. Vesihuoltoon liittymättömien kiinteistöjen projektia on jatkettu vapautushakemusten käsittelyllä, sekä kehotusten lähettämällä reagoimattomille kohteille. Määräaikaisen viran henkilövaihdos on myös vaikuttanut projektin etenemiseen kesän ja alkusyksyn aikana.

Rakennusvalvonnan tulot alittuivat noin 100.000 euroa, uudisrakentamisen vähäisen määrän vuoksi. Rakennus- ja ympäristövalvonnan henkilöstökulut ylittyivät strategisten ohjelmien yhteydessä valtuuston hyväksymien resurssilisäyksiä, kehityspäällikön ja määräaikaisen ympäristötarkastajan virkojen vuoksi. Kulujen ylitystä saatiin osittain kompensoitua säästöillä palveluiden ostoissa. Rakennus- ja ympäristövalvonnan vastualueen toimintakate toteutui n. 128 000 euroa talousarvion mukaista heikompana, mikä vastaa viimeisimmässä osavuosisikatsauksessa arvioitua ennustetta.

Palvelukuvaus

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminta pohjautuu usean eri lainsäädännön kautta määrittyviin lakisäätöihin viranomaistoimintatehtäviin, kuten esim. lupa- ja ilmoitusmenettelyjen käsittelyyn sekä erilaisiin valvontatehtäviin. Ympäristövalvonta toteuttaa osaltaan ympäristönsuojelun yleistä edistämistä, rakennusvalvonta rakentamisen yleistä ohjausta ja neuvontaa. Rakennusvalvonta hoitaa myös kunnalle säädettyjä tehtäviä rakennus- ja huoneistotietojen ylläpidossa ja väestötietojärjestelmään toimittamisessa.

Vastualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2023

Lakisäätöisten perustehtävien ohella rakennusvalvonnassa seurataan tiiviisti 2023 vuonna edistyvää ja mahdollisesti 2024 alussa voimaan tulevaa maankäyttö- ja rakennuslain uudistusta, joka tulisi muuttamaan rakentamisen luvanvaraisuutta ja rakennustietojen ylläpitoa oleellisesti nykyisestä. Muutoksiin tulee valmistautua 2023 aikana käynnistämällä kunnan rakennusjärjestyksen päivittäminen.

Arkistojen digitointia jatketaan ja aineistojen saavutettavuutta edistetään uudella sähköisellä myyntipalvelulla yhdessä kaavoituksen aineistojen kanssa.

Käynnissä olevaa palveluhankintana toteutettua rakennustietojen kiinteistöveroselvitystä jatketaan palvelusopimuksen mukaisesti ja kunnan oman työn osuus on projektissa suurimmillaan juuri 2023 aikana.

Ympäristövalvonnan toiminta pohjautuu 2022-2025 välille hyväksytyyn valvontasuunnitelmaan ja vuosittain hyväksyttäviin tarkempiin valvontaohjelmiin. Toiminta keskittyy 2023 viranomaistehtäviin. Strategisten ohjelmien toteutuksen myötä edistämistehtävien järjestämistä keskitetään palvelualue tasolle. Vireillä ja käsittelyyn tulossa on useita laajoja ja vaativia maa-aines- ja ympäristölupa-asioita, jotka edellyttävät työpanoksen keskittämistä lupa-asioihin.

Pohjaveden yhteistarkkailussa alkaa 2023 uusi sopimuskausi, jossa Lahden kaupungin kanssa yhteinen tarkkailu laajenee enemmän Hollolan alueelle.

Strategisten ohjelmien yhteydessä hyväksytysti rekrytoidaan määräaikainen työntekijä 2023-2024 ajalle vesihuoltoon liittymättömien kiinteistöjen projektiin, jota jatketaan yhteistyössä vesihuoltolaitoksen ja LahtiAquan kanssa.

Sähköisen asiointipalvelun käyttöönoton mahdollisuuksista ympäristövalvonnassa laaditaan selvitys strategisten ohjelmien hankkeena.

Toiminnalliset tavoitteet (valiokuntaan nähden sitovat tavoitteet)

Palvelualue Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Elinvoiman palvelualue Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.12.2023
Rakennusjärjestyksen päivittäminen uuden rakentamislain voimaan tulon ja sisällön mukaisesti	Rakennusjärjestyksen ehdotusvaihe laadittuna ja ehdotuksen nähtävillä olo 2023 aikana	Johtava rakennustarkastaja, Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu vastuualue	Rakentamislain voimaantulo siirtyi vuodelle (1.1.2025), lakiin liittyvien asetusten valmistelu on kesken. Rakennusjärjestyksen valmistelu siirrettiin 2024 vuodelle, jotta uusimistyö sopeutuu lakimuutosten voimaantulon aikatauluun. Hollolan rakennusvalvonta on osallistunut Kuntaliiton koordinoimaan yhteistyöhön mallirakennusjärjestyksen ja ohjeiden laatimisessa.
Vesihuoltoon liittymättömien kiinteistöjen projektin toteuttaminen	Kirjeisiin reagoimattomien kiinteistöjen läpikäynti 2023 aikana. Vapautushakemusten käsittely ja liittymisasteen järjestelmällinen seuranta.	Ympäristötarkastaja, Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu Vesihuoltopäällikkö Vesihuoltolaitos	Vapautushakemusten käsittelyä jatkettu. Kehotuksia lähetetty reagoimattomille kiinteistöille Määräaikaisen ympäristötarkastajan viran henkilövaihdos vaikutti etenemiseen kesän ja alkusyksyn aikana.

Sitovuus valiokuntaan nähden on vastualueen toimintakate.

Rakennus- ja ympäristövalvonta

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	197 340 €	299 000 €	202 605 €	67,76 %	96 395 €
Toimintakulut	-800 827 €	-848 000 €	-879 543 €	103,72 %	31 543 €
TOIMINTAKATE	-603 487 €	-549 000 €	-676 938 €	123,30 %	127 938 €

Toteuma määrärahan jakautumisesta palveluittain

Rakennusvalvonta

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	152 637 €	249 000 €	148 525 €	59,65 %	100 475 €
Toimintakulut	-462 137 €	-463 000 €	-481 277 €	103,95 %	18 277 €
TOIMINTAKATE	-309 500 €	-214 000 €	-332 752 €	155,49 %	118 752 €

Ympäristönsuojelu

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	44 703 €	50 000 €	54 080 €	108,16 %	-4 080 €
Toimintakulut	-338 690 €	-385 000 €	-398 266 €	103,45 %	13 266 €
TOIMINTAKATE	-293 987 €	-335 000 €	-344 185 €	102,74 %	9 185 €

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Rakennusvalvonta

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Rakennuslupien ja ilmoitusten määrä, kpl	265	310	256
Valmistuneet asunnot, kpl	44	50	25
Asuinrakennukset myönnettyissä luvissa, k-m2	4 623	8 000	4380
Vapaa-ajan rakennukset myönnettyissä luvissa, k-m2	1 166	800	773
Palvelu- ja liikerakennukset myönnettyissä luvissa, k-m2	148	2 000	1593
Teollisuus- ja varistorakennukset myönnettyissä luvissa, k-m2	137	2 000	1358

Ympäristönsuojelu

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Ympäristölupapäätökset, kpl	1	3	4
Maa-aineslupapäätökset, kpl	3	1	4
Valvontaohjelman mukaiset ympäristö- ja maa-aineslupien tarkastukset, kpl	23	30	28
Vireillä olevat hallintovireillepanot, kpl	12	20	11

Ruoka- ja siivouspalvelut

Vastuuhenkilö: Helena Simolin

Vastuualuepäällikön katsaus

Ruoka- ja siivouspalvelujen asiakaskyselyt toteutettiin helmikuussa 2023. Kyselyjen tulokset, ruoka- ja siivouspalvelujen reagoinnit ja kehittämiskohteet on toimitettu sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualueen johtoryhmään.

Kyselyn perusteella toteutuneet toimenpiteet

- Salaattitarjontaan komponentteina on panostettu lisää ja siitä on saatu hyvää palautetta. Tarjolla on vähintään kolme eri tuotetta, joista kaksi tulee olla tuorevaihtoehtoja.
- Reseptejä on parannettu ja ei suosittuja ruokalajeja on poistettu ruokalistalta.
- Sijaistustilanteissa linjastoissa tuotteet vaihtoivat paikkaa, vaihdokset aiheuttivat haasteita asiakkaalle. Pehdytystä on parannettu ja sijaisille on tehty sähköinen kuvakansio.
- Siivouspalvelujen osalta esille nousi huoli työn jäljestä, henkilöstön jaksamisesta ja palvelualltiudesta. Henkilöstöä on rekrytoitu lisää.
- Siivouksessa palveluntuottajan ja käyttäjän vastuissa ja velvoitteissa koettiin olevan epäselvyyttä. Tämä vaatii jatkuvaa vuoropuhelua ja pehdytystä henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi.

Aiempina vuosina ja vielä vuonna 2023 asiakaskyselyssä on kysytty melusta ja ruokailutilan viihtyisyydestä ruokailutilanteessa. Edellä mainitut asiat vaativat moniammatillista yhteistyötä yli yksiköiden rajojen, ja siksi nämä kohdat jäävät pois ruokapalvelujen tulevista kyselyistä.

Maaliskuussa 2023 nuorisoparlamentissa on nostettu esille kerran viikossa oleva kasvisruokapäivä. Rinnalle on toivottu vaihtoehtoinen ruoka niille, jotka eivät kasvisruoasta pidä ja jättävät kouluruoan syömättä kyseisenä päivänä. Asia on käsitelty ja päätös on tehty syksyllä 2023 hyvinvointivaliokunnassa. Päätöksen mukaan kasvisruokapäivinäkin tulee olla vaihtoehtoinen ruoka tarjolla niille, jotka eivät kasvisruoasta pidä. Valiokunnan päätös on otettu käytäntöön syksyllä vko 44. Jokaisena koulupäivänä tarjotaan kaksi ateriavaihtoehtoa. Muutoksella ei ole ollut oleellista vaikutusta hävikkiruoan lisääntymiseen, ja kustannusvaikutuksetkin ovat tasaantuneet ensimmäisen neljän viikon ruokalistakierron aikana.

Kunnan johtoryhmän hyväksynnällä on kokeiltu ruokahävikin jakamisista tarvitseville kunnan yhteisökahviloiden kautta. Hävikkiruoan jakaminen yhteistyössä vapaa-aikapalvelujen Osuman kanssa on toiminut hyvin. Kokeilu on toteutettu syys-joulukuun välisenä aikana 2023. Hävikkiruoan jakaminen päiväkodeissa ei toteutunut vuoden 2023 loppuun mennessä. Ruokaa jaetaan Heinsuon, Kalliolan ja Hämeenkosken kouluilla, jos ylijäämää jää. Hävikkiruoan jakamista jatketaan vuonna 2024.

Henkilöstöä on rekrytoitu 2023 kevään ja syksyn aikana tarvittavien henkilöstöresurssin ylläpitämiseksi. Osa-aikaisten työntekijöiden määrän lisääntyessä on ollut tarvetta rekrytoinnille, jolla paikataan osa-aikaisuusmuutoksista johtuva vaje henkilötövuosissa. Muutoksilla ei ole ollut kuormittavaa vaikutusta henkilöstömenoihin.

Palvelukuvaus

Ruoka- ja siivouspalvelujen perustehtävä on tuottaa lakisääteisiä ateriapalveluita kunnan koulujen ja päiväkotien asiakkaille, ja sovittua puhtautta kunnan kiinteistöissä, lukuun ottamatta Heinsuon ja Kalliolan elinkaarikouluja.

Ruoka- ja siivouspalveluilla on palvelusopimus hyvinvoinnin palvelualueen kanssa. Sopimuksen sisältö on tarkemmin avattu palvelukuvauksissa, joissa on määritelty toiminnan tavoitteet, vastuut ja velvoitteet. Palvelukuvaukset päivitetään vuosittain yhteistyössä hyvinvoinnin palvelualueen kanssa.

Ruoka- ja siivouspalveluissa toteutetaan säännölliset sisäiset asiakaskyselyt. Saadun palautteen pohjalta ruokalistaa ja ruokailutapahtumaa parannetaan asiakastoiveiden mukaisesti. Toiminnassa tehtävät parannukset ja muutokset dokumentoidaan ja tuodaan tiedoksi asiakkaille kunnan verkkosivuilla. Tulokset ja tarvittavat muutokset käydään myös vuosittain läpi hyvinvoinnin palvelualueella esimiesryhmässä.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2023

Vuoden 2023 aikana jatketaan Maistuva koulu hankkeen kautta saadun yhteistyöryhmän toimintaa.

Hyvän asia- ja tehtäväkeskeisen toiminnan lisäksi panostetaan henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen. Erityisesti esihenkilöiden tulee varata riittävästi aikaa työyksiköissä käynteihin ja henkilöstön kanssa käytäviin keskusteluihin. Ajan hallinnan helpottamiseksi otetaan käyttöön vuosikello tammikuussa 2023.

Muutamia nostoja, joita jatketaan myös tulevina vuosina

- jokaisella viikolla tarjotaan lasten valitsemia suosikkiruokia, jotka merkitään ruokalistalle hymy
hymiöllä 😊
- kasvisruokien vaihtelevuuteen, makuun ja proteiiniin lähteeseen panostetaan, kasvisruoka merkitään ruokalistalle vihreällä lehdellä
- paikallisia tuotteita tarjotaan joka viikko

Toiminnalliset tavoitteet (valiokuntaan nähden sitovat tavoitteet)

Palvelualue Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Elinvoiman palvelualue Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.12.2023
Ylijäämäruoan jakaminen kaikista ruokapalveluiden yksiköistä (srk-yhteistyö)	Toiminta käytössä kaikissa ruokapalvelun yksiköissä 12/2023	Ruokapalvelupäällikkö, Ruoka- ja siivouspalvelut	Sovittiin yhteistyöstä vapaa-aikapalvelujen kanssa ja kokeiltiin ylijäämäruoan jakamista tarvitseville yhteisökahviloiden kautta elo-joulukuun 2023 aikana. Yhteistyö on toiminut hyvin kaikissa kohteissa lukuun ottamatta uimahallin kahvilaa, jossa väärinkäytösten vuoksi jako jouduttiin lopettamaan heti ensimmäisen viikon aikana.

Sitovuus valiokuntaan nähden on toimintakate.

Siivous- ja ruokapalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	3 722 221 €	4 139 900 €	4 093 424 €	98,88 %	46 476 €
Toimintakulut	-3 690 854 €	-4 110 200 €	-4 036 094 €	98,20 %	-74 106 €
TOIMINTAKATE	31 367 €	29 700 €	57 330 €	193,03 %	-27 630 €

Toteuma määrärahan jakautumisesta palveluittain

Siivouspalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	1 099 004 €	1 215 100 €	1 221 463 €	100,52 %	-6 363 €
Toimintakulut	-1 084 229 €	-1 185 400 €	-1 184 048 €	99,89 %	-1 352 €
TOIMINTAKATE	14 774 €	29 700 €	37 415 €	125,98 %	-7 715 €

Ruokapalvelut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
Toimintatuotot	2 623 217 €	2 924 800 €	2 871 960 €	98,19 %	52 840 €
Toimintakulut	-2 606 624 €	-2 924 800 €	-2 852 045 €	97,51 %	-72 755 €
TOIMINTAKATE	16 593 €	0 €	19 915 €	0,00 %	-19 915 €

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Siivous- ja ruokapalvelu

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Siivouksen kokonaiskustannukset €/siiv.m ² /pv	0,11	0,11	0,11
Ruokapalvelu, kouluaterian keskihinta/€	2,81	2,95	2,99

Vesihuoltolaitos

Vastuuhenkilö: Riikka Johansson

Talousarvion toteutuminen

Tuloslaskelma

Sitovuus valiokuntaan nähden on tilikauden yli-/alijäämä.

Hollolan Vesihuoltolaitos

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TOT %
Toimintatuotot	4 674 154 €	4 852 500 €	4 422 155 €	91,13 %
Myyntituotot	4 630 487 €	4 852 500 €	4 409 986 €	90,88 %
Tuet ja avustukset	43 667 €	0 €	12 169 €	0,00 %
Toimintakulut	-2 500 808 €	-2 759 500 €	-2 570 482 €	93,15 %
Henkilöstökulut	-84 678 €	-141 300 €	-71 450 €	50,57 %
Palvelujen ostot	-2 251 507 €	-2 479 500 €	-2 292 253 €	92,45 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-155 213 €	-130 300 €	-197 985 €	151,95 %
Muut toimintakulut	-9 411 €	-8 400 €	-8 793 €	104,68 %
TOIMINTAKATE	2 173 347 €	2 093 000 €	1 851 673 €	88,47 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-305 820 €	-307 900 €	-305 241 €	99,14 %
VUOSIKATE	1 867 527 €	1 785 100 €	1 546 432 €	86,63 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 927 736 €	-1 785 100 €	-1 762 865 €	98,75 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 927 736 €	-1 733 100 €	-1 762 865 €	101,72 %
Arvonalentumiset	0 €	-52 000 €	0 €	0,00 %
Poistoero, varausten ja rahastojen muutokset	4 631 €	0 €	0 €	0,00 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-55 578 €	0 €	-216 433 €	0,00 %

Vesihuoltopäällikön katsaus

Kukkila-Kalliola-Paimelan alueen talousvedessä havaittiin joulukuussa 2022 maku- ja hajupoikkeama, minkä syyksi paljastui vuodenvaihteessa Kukkilan vedenottamon käyttämän pohjaveden pilaantuminen bensiinin lisäaineella. Vedenottamo oli 27.12.2022-27.11.2023 poissa käytöstä, jolloin talousvesi ostettiin Lahdesta. Pohjaveden pilaantumista on selvitetty yhteistyössä viranomaisten ja asiantuntijakonsultin kanssa ja pohjavettä pumpattiin Vesijärveen viiden kuukauden ajan vedenottamon uudelleen käyttöönoton valmistelemiseksi. Tehdyt tutkimukset sekä vedenosto Lahdesta aiheuttavat vesihuoltolaitokselle ennakoimattomia kustannuksia noin 114 000 euroa. Nykyisen Kukkilan vedenottoaikavon rinnalle on käynnistetty tutkimukset uuden kaivonpaikan löytämiseksi.

Vesihuoltolaitoksen tuloja ja Lahti Aqua Oy:n palvelumaksujen toteumaa on vaikea arvioida kuluvan vuoden aikana ja lopulliset tiedot valmistuvat vasta vuodenvaihteen jälkeen. Merkittävästä vedenkulutuksen laskusta ja vähentyneistä liittymismaksutuloista johtuen vesihuoltolaitoksen tulot laskivat 2,9 prosenttia eli noin 132 000 euroa vuodesta 2022, vaikka vesihuollon perusmaksua nostettiin 10 prosentilla 1.1.2023 alkaen. Kukkilan vedenottamon laatuongelmasta aiheutuneet ylimääräiset kustannukset huomioiden vesihuoltolaitoksen tilinpäätös oli 216 432,60 euroa alijäämäinen.

Investointeja tehtiin 1,15 miljoonalla eurolla alkuperäistä talousarviota (3 miljoonaa euroa) vähemmän, 1,85 miljoonalla eurolla vuonna 2023. Norolantien hulevesiviemäroinnin rakentamiselle ja vesihuoltoverkoston saneeraukselle alun perin budjetoiduista määrärahoista jäi käyttämättä 440 tuhatta euroa suunnitelmien ja urakan viivästymisten takia. Paassillan ja Hopeakallion alueille varatut määrärahat jäivät kokonaan käyttämättä ja Soramäen/Tiilikankaantien vesihuollon saneeraus saatiin toteutettua ennakoitua selvästi edullisemmin. Myös Kärkölän siirtoviemärin yhteyteen rakennettava Herralan uusi runkovesijohto valmistuu vasta vuoden 2024 puolella, jolloin siitä ei kohdistunut menoja vuodelle 2023.

Vesihuoltolaitokselle varauduttiin rekrytoimaan oma rakennuttajavalvoja, mutta päädyttiin jatkamaan investointihankkeiden rakennuttamista yhteistyössä kuntatekniikan kanssa ja ostopalveluna. Pilot-luontoisesti kuntatekniikan päällikkö on vastannut Norolantien ja Hirvimäentien yhteisurakoissa myös vesihuollon vastuutehtävistä. Laitosinvestointien rakennuttamisessa hyödynnetään Lahti Aqua Oy:n erityisosaamista.

Vesihuoltolaitos osallistui tiiviisti kunnan pohjavesialueiden suojelun ja hulevesiohjelman edistämiseen, elinvoiman palvelualueen varautumissuunnitelman laatimiseen ja muihin yhteishankkeisiin sekä Päijät-Hämeen vesihuollon yhteistyön kehittämiseen. Vuonna 2023 jatkettiin myös ympäristönsuojelun kanssa toiminta-alueella sijaitsevien, mutta vesihuoltoverkostoon liittymättömien kiinteistöjen velvoittamisprojektiä.

Salpakankaan alueelle valmistui viemärylivuotojen ennaltaehkäisyyn tähtäävä hanke, jossa hankittiin jätevesiviemäriin seurantalaitteita, tehtiin viemäritutkimuksia sekä ympäristöriskinarvio. Hankkeen aikana ei havaittu tapahtuneen viemärylivuotoja ympäristöön, eikä ympäristöriskiarvion perusteella Salpakankaan huleveden tai mahdollisten jätevesiviemärien yli- ja piilovuotojen arvioitu aiheuttavan nykyisellään sellaista merkittävää ympäristöriskiä, joiden vaikutukset olisivat nähtävissä herkeksi kohteiksi tunnistetuilla Hedelmätarhan lähteikköalueella, Kintterönsuolla tai pohjavedessä. Ympäristöministeriö rahoitti hanketta 78 200 eurolla vesiensuojelun tehostamisohjelmasta.

Vesihuoltolaitos huolehtii vedenhankinnasta ja jakelusta sekä viemäroinnistä kunnan hyväksymällä toiminta-alueella, jolle ei tehty muutoksia vuoden 2023 aikana.

Laitoksen toimintakulut katetaan palveluja käyttäviltä asiakkailta perittävin vesihuoltomaksuin, joiden päivitetty hinnasto tuli voimaan 1.1.2023 alkaen. Perusmaksua nostettiin 10 prosenttia ja Hollolan kilpailukykyä suuremmille rakennushankkeille parannettiin kohtuullistamalla niiden liittymismaksuja.

Ympäristönsuojelun vesihuoltoverkostoihin liittymiskehotushankkeen jatkuminen parantaa osaltaan vesihuoltolaitoksen tuloja, mutta aiheuttaa osaltaan myös investointitarpeita, koska vesihuollon toiminta-alueella kaikille kiinteistöille ei ole vielä rakennettu liittymismahdollisuutta vesihuoltoverkostoihin.

Lahti Aqua Oy:n perimät palvelumaksut perustuvat vedenkulutukseen, jätevesimääriin, verkostopituuksiin sekä etenkin jätevedenpuhdistamoiden käyttö- ja pääomakustannuksiin. Palvelumaksujen yksikköhinnat on sidottu kuluttajaindeksiin, joka on noussut lähivuosia aiempaa enemmän. Lahti Aqua Oy:n palvelumaksujen muodostumista, ennusteita ja toteutumista seurataan yhteistyöryhmän kokouksissa. Toteumaa on kuitenkin vaikea arvioida kuluvan vuoden aikana, jolloin lopulliset palvelumaksut selviävät vasta vuodenvaihteen jälkeen. Vuoden 2023 palvelumaksut säilyivät samalla tasolla, kuin vuonna 2022.

Palvelukuvaus

Hollolan vesihuoltolaitos vastaa Hollolan kunnan yleisen vesihuollon huolehtimisesta vesihuoltolain ja muun lainsäädännön mukaisesti. Hollolan kunta on sopinut vesihuoltopalvelujen tuottamisesta Lahti Aqua Oy:n kanssa konsessiosopimukseen perustuen vuodesta 2008 alkaen. Nykyinen sopimus on voimassa vuoden 2025 loppuun asti, minkä jälkeen sitä voidaan jatkaa 5 vuoden jaksoissa. Hollolan vesihuoltolaitos omistaa vedenottamot, talousvesi-, jätevesi- ja hulevesiverkostot sekä Hämeenkosken jätevedenpuhdistamon ja vastaa investointien suunnittelusta, toteutuksesta ja rahoituksesta.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2023

Vesihuoltolaitos huolehtii vedenhankinnasta ja jakelusta sekä viemäroinnistä kunnan hyväksymällä toiminta-alueella, jolle ei ole vuodelle 2023 näköpiirissä muutostarpeita.

Laitoksen toimintakulut katetaan palveluja käyttäviltä asiakkailta perittävin vesihuoltomaksuin, joiden päivitetty hinnasto tulee voimaan 1.1.2023 alkaen. Hinnastossa on varauduttu suurentuneisiin investointi- ja käyttökustannuksiin korottamalla perusmaksua 10 %. Lisäksi Hollolan kilpailukykyä suuremmille rakennushankkeille parannettiin kohtuullistamalla niiden liittymismaksuja. Vedenkulutus ja sitä kautta käyttömaksutulot voivat laskea, kun koronaepidemian vaikutukset vedenkulutukseen vähenevät.

Ympäristönsuojelun vesihuoltoverkostoihin liittymiskehotushankkeen jatkuminen parantaa osaltaan vesihuoltolaitoksen tuloja, mutta aiheuttaa osaltaan myös investointitarpeita, koska vesihuollon toiminta-alueella kaikille kiinteistöille ei ole vielä rakennettu liittymismahdollisuutta vesihuoltoverkostoihin.

Lahti Aqua Oy:n perimät palvelumaksut perustuvat vedenkulutukseen ja jätevesimääriin sekä verkostopituuksiin. Koronaepidemian hiipumisen lisäksi vedenkulutukseen voi vaikuttaa myös Ukrainan sodasta johtuva energiakriisi, mikä vaikuttaa energiakustannusten nousun myötä etenkin jätevedenkäsittelyn palvelumaksuihin. Palvelumaksujen yksikköhinnat on sidottu kuluttajaindeksiin, joka on selvästi nousussa aiempiin vuosiin verrattuna, jolloin niiltä osin palvelumaksut tulevat nousemaan. Jätevedenkäsittelyn laskutusperusteena olevat virtaamamittaukset on uusittu ja niiden kunnossapitoon kiinnitetään entistä enemmän huomiota, mikä on tarkentanut laskevasti tämän suurimman palvelumaksuosuuden muodostumista. Lahti Aqua Oy:n palvelumaksujen muodostumista, ennusteita ja toteutumista seurataan yhteistyöryhmän kokouksissa. Toteumaa on kuitenkin vaikea arvioida kuluvan vuoden aikana, jolloin lopulliset palvelumaksut selviävät vasta vuodenvaihteen jälkeen.

Vesihuollon investointihankkeet on rakennutettu tähän asti yhteistyössä kuntatekniikan kanssa tai ostopalveluna. Vesihuoltolaitokselle ollaan rekrytoimassa oma rakennuttajavalvoja, joka yhteistyössä kuntatekniikan kanssa rakennuttaisi vähintään verkostokohteet jatkossa. Laitosinvestointien rakennuttamisessa voidaan hyödyntää edelleen myös Lahti Aqua Oy:n erityisosaamista.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Vesihuoltolaitos	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Laskutettava vesimäärä, 1000 m ³	834	850	781
Laskutettava jätevesimäärä, 1000 m ³	797	820	767
Liittyjäkiinteistöjen määrä, kpl	4 643	4 670	4669
Vesimaksu, €/m ³ (alv. 0%)	1,57	1,57	157
Investoinnit/liikevaihto (%)	59	50	42

Investoinnit

VESIHUOLTOLAITOS

	alkuperäinen TA 2023	muutos TA 2023	TA 2023	TP 2023	TOT %	Jäljellä
VESIHUOLTOLAITOS						
Menot	3 000 000	-700 000	2 300 000	1 849 413	80,4 %	450 587
Rahoitusosuudet	0	0	0			
Netto	3 000 000	-700 000	2 300 000			

Valtuusto 30.10.2023 § 54

Sitovuustaso valtuustoon investointisuunnitelman loppusumma

	alkuperäinen TA 2023	muutos TA 2023	TA 2023	TP 2023
Hankekohtainen erittely				
Uudisrakentaminen				
Hopeakallio	100 000	-100 000	0	
Paassilta, laajennus	300 000	-300 000	0	
Hirvimäen alue	400 000		400 000	450 872
Norolantie hulevesiviemärointi ja vh-saneeraus	600 000	-300 000	300 000	159 707
Herralan vo:n raakaverijohto Kärkölän siirtoviemärin yhteyteen	200 000		200 000	
Jälkikorjaukset ja -liittymien rakentaminen (kaikki alueet)	150 000		150 000	66 249
Saneerauskohteet				
Tiilikankaan runkolinjan saneeraus	500 000		500 000	282 710
Saneerattavat pumppaamot (vähintään 3 kpl/v)	400 000		400 000	491 058
Varautumisen tehostaminen				
Salpa-Mattilan vedenottamon saneeraus	150 000		150 000	151 657
Kukkilan vedenottamon lisäkaivo	50 000		50 000	12 069
Pyhäniemen bunkkerin ohitus	50 000		50 000	
Laitalan jätevedenpuhdistamon saneeraus	50 000		50 000	75 158
Laitosten muut korjaukset ja varautumisen tehostaminen	50 000		50 000	100 966
Suunnittelu				
Tervatie				12 021
Sorvasen alue				24 930
Pennasen alue				1 008
Keinokartanontie				3 992
Tervämäentie				4 657
Salpakankaan teollisuusalue				12 360

Taseyksikön tilinpäätöslaskelmat

HOLLOLAN VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Liikevaihto	4 409 986,10	4 630 487,48
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Tuet ja avustukset	12 168,78	43 666,97
Materiaalit ja palvelut	-2 490 237,92	-2 406 719,24
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-197 984,73	-155 212,67
Palvelujen ostot	-2 292 253,19	-2 251 506,57
Henkilöstökulut	-71 450,38	-84 677,69
Palkat ja palkkiot	-55 117,76	-55 002,08
Henkilösivukulut	-16 332,62	-29 675,61
Eläkekulut	-14 167,90	-27 332,71
Muut henkilösivukulut	-2 164,72	-2 342,90
Poistot ja arvonalentumiset	-1 762 864,60	-1 927 735,76
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 762 864,60	-1 927 735,76
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-8 793,33	-9 410,64
Liikelylijäämä	88 808,65	245 611,12
Rahoitustuotot ja -kulut:	-305 241,25	-305 820,34
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	239,70	319,50
Muille maksetut korkokulut	-2 780,95	-3 439,84
Korvaus peruspääomasta	-302 700,00	-302 700,00
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaiseriä	-216 432,60	-60 209,22
Ylijäämä(alijäämä)ennen varauksia	-216 432,60	-60 209,22
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	4 631,04
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-216 432,60	-55 578,18
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,4 %	2,3 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,1 %	2,1 %
Voitto, %	-4,9 %	-1,3 %

HOLLOLAN VESIHUOLTOLAITOS**RAHOITUSLASKELMA****01.01. - 31.12.2023****01.01. - 31.12.2022****Toiminnan rahavirta**

Tulorahoitus	1 546 432,00	1 867 526,54
Liikelyijäämä	88 808,65	245 611,12
Poistot ja arvonalennukset	1 762 864,60	1 927 735,76
Rahoitustuotot ja -kulut	-305 241,25	-305 820,34
Investointien rahavirta	-1 849 412,88	-2 748 553,36
Investointimenot	-1 849 412,88	-2 748 553,36
Toiminnan ja investointien rahavirta	-302 980,88	-881 026,82

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset	0,00	-4 090,00
Antolainauksen lisäys muille	0,00	-4 090,00
Lainakannan muutokset	-125 269,91	1 409 090,57
Pitkäaikaisen lainojen vähennys muilta	-325 000,00	-474 999,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	199 730,09	1 884 089,57
Muut maksuvalmiuden muutokset	428 250,79	-523 972,75
Saamisten muutos kunnalta	0,00	0,00
Saamisten muutos muilta	15 468,11	-234 863,87
Korottomien velkojen muutos muilta	412 782,68	-289 108,88
Rahoituksen rahavirta	302 980,88	881 027,82

Rahavarojen muutos

0,00 1,00

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuoc	-3 919 918	-4 315 952
Investointien tulorahoitus, %	83,6	67,9
Laskennallinen lainanhoitokate	4,7	2,4
Quick Ratio	0,05	0,06
Current Ratio	0,05	0,06

HOLLOLAN VESIHUOLTOLAITOS
TASE

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	89 134,51	89 134,51
Rakennukset	787 398,93	848 267,83
Kiinteät rakenteet ja laitteet	29 004 397,12	29 090 562,56
Koneet ja kalusto	77 729,94	94 792,60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 113 584,30	862 939,02
Liittymismaksut	110 345,00	110 345,00
PYSYVÄT VASTAAVAT	31 182 589,80	31 096 041,52
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	53 729,69	220 109,52
Saamiset kunnalta	0,00	0,00
Muut saamiset	115 326,89	19 676,90
Siirtosaamiset	62 738,23	22 533,67
VAIHTUVAT VASTAAVAT	231 794,81	262 320,09
VASTAAVAA	31 414 384,61	31 358 361,61
VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma		
Peruspääoma	-9 302 673,01	-9 302 673,01
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-3 972 503,03	-4 028 081,21
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	216 432,60	55 578,18
	-13 058 743,44	-13 275 176,04
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	0,00	0,00
	0,00	0,00
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-1 825 000,00	-2 150 000,00
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	-11 633 644,47	-11 633 644,47
	-13 458 644,47	-13 783 644,47
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-325 000,00	-325 000,00
Lainat kunnalta	-3 924 878,46	-3 725 148,37
Ostovelat	-650 646,54	-233 847,97
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	15 057,17	0,00
Siirtovelat	-11 528,87	-15 544,76
	-4 896 996,70	-4 299 541,10
VASTATTAVAA	-31 414 384,61	-31 358 361,61
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	41,6	42,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	415,1	386,9
Kertynyt ylijäämä, 1000 eur	3 756	3 973
Lainakanta 31.12., 1000 eur	2 150	2 475

Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot

Huleveden viemäroinnin ja vesihuollon osalta esitetään eriytetyt tilinpäätöslaskelmat vesihuoltolain muutosten (22.8.2014/681) edellyttämällä tavalla.

Erillisiä huleveden käyttömaksuja tai huleveden vuosittaisia perusmaksuja ei ole toistaiseksi käytössä. Tilikauden 2023 tuloiksi on luettu huleveden viemäroinnille suoraan kohdistettavissa olleet liittymismaksutulot sekä perusmaksutulosta laskennallisesti eriytetty osuus.

Vuodesta 2021 huleveden viemäroinnin toimintamenot on eriytetty omalla laskentatunnisteella (sisäinen tilaus). Vuoteen 2020 asti huleveden viemäroinnin menot eriytettiin laskennallisesti, perusteena käytettiin hulevesiverkoston pituutta.

Lainoista huleveden osuudeksi on erotettu tasearvojen suhteessa lainapääoma ja korkomenot.

Hulevedelle on määritetty prosenttiosuus poistoista.

Taseyksikön tilinpäätöslaskelmat

Vesihuoltolain edellyttämä laskennallinen eriytyminen, huleveden viemärointi

HOLLOLAN VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Liikevaihto	267 431,22	101 071,48
Materiaalit ja palvelut	-64 887,97	-69 587,74
Palvelujen ostot	-64 887,97	-69 587,74
Poistot ja arvonalentumiset	-150 725,83	-142 652,45
Suunnitelman mukaiset poistot	-150 725,83	-142 652,45
Liikeylijäämä	51 817,42	-111 168,71
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Muille maksetut korkokulut	-31 744,32	-31 644,81
Korvaus peruspääomasta	-286,79	-466,71
	-31 457,53	-31 178,10
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaiseriä	20 073,10	-142 813,52
Ylijäämä(alijäämä)ennen varauksia	20 073,10	-142 813,52
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		342,70
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	20 073,10	-142 470,82

RAHOITUSLASKELMA	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus	-130 652,73	-285 465,97
Liikelylijäämä	51 817,42	-111 168,71
Poistot ja arvonalennukset	-150 725,83	-142 652,45
Rahoitustuotot ja -kulut	-31 744,32	-31 644,81
Investointien rahavirta	-192 842,94	-449 118,02
Investointimenot	-192 842,94	-449 118,02
Toiminnan ja investointien rahavirta	-323 495,67	-734 583,99
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	-33 775,01	-48 925,00
Pitkäaikaisen lainojen vähennys muilta	-33 775,01	-48 925,00
Rahoituksen rahavirta	-33 775,01	-48 925,00
TASE		
VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 008 815,12	3 179 407,82
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	212 709,81	221 514,13
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 221 524,93	3 400 921,95
VASTAAVAA	3 221 524,93	3 400 921,95
VASTATTAVAA		31.12.2022
Oma pääoma		
Peruspääoma	-966 762,73	-958 175,32
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	637 264,94	779 735,76
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	20 073,10	-142 470,82
	-309 424,68	-320 910,38
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-189 659,68	-221 450,00
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	-1 209 004,53	-1 198 265,38
	-1 398 664,21	-1 419 715,38
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-33 775,01	-33 475,00
	-33 775,01	-33 475,00
	-1 432 439,22	-1 453 190,38
VASTATTAVAA	-1 741 863,91	-1 774 100,76

Hollolan kunta

PL 66, 15870 Hollola

Puh. (03) 880 111

kirjaamo@hollola.fi

sähköposti: etunimi.sukunimi@hollola.fi

www.hollola.fi

<https://twitter.com/HollolanKunta>

<https://www.facebook.com/hollolankunta/>